

MA 127456

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิด

อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

นางสาวนภาพิณ พานเมือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2562

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis

ผู้วิจัย : นางสาวนภาเพ็ญ พานเมือง

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรณคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์ีย์ นาคคุณทรง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์)

ชื่อเรื่อง : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

ผู้วิจัย : นางสาวนภาพิณ พานเมือง

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง
อาจารย์ ดร.ธัญลักษณ์ เขจรภักดิ์

ปีการศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 (2) ศึกษาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (2) ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 84.67 (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.64)

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis และความพึงพอใจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : A Study of Achievement and Critical Thinking Skills of Students in the Mathayomsuksa 5 Learning Activities Based on the Concept of Ennis.

Author : Miss Napapen Panmuong

Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.Tassanee Nakunsong
Dr.Thanyaluck Khechornphak

Year : 2019

ABSTRACT

The purpose of this research is to (1) compare learning learning achievement of students using learning activities based on the concept of Ennis against the 80 percent criteria, (2) study the critical thinking ability of students and (3) study the satisfaction of students The sample group used in the research is Mathayomsuksa 5/3 Chiang Yuen Phitthayakhom School, studying subjects History in the second semester, academic year 2018, totaling 30 people. Cluster Random Sampling, Tools research Consists of (1) Learning management plan using Ennis' (2) Achievement test Learning (3) A test measure critical thinking, and (4) Satisfaction questionnaire, The statistics used for Arithmetic Mean, Percentage, Standard Deviation, and t-test dependent samples.

The research found that (1) Achievement of students using activities Learning according to the concept of Ennis after learning higher than the threshold 80 percent significantly at .05 level. (2) Critical thinking ability of students people were in excellent criteriaPercentage 84.67. (3) The students were Satisfaction of towards learning concept of Ennis, Overall at a high level ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.64)

Keywords :Learning achievement, Critical thinking, learning activities based on the conceptof Ennis, and Satisfaction.

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ กรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคนอนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มต้นจนงานวิจัยสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจอย่างมาก และขอกราบ ขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรรณู ชูยกระเดื่อง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นางเกศสรินทร์ ตรีเดช และนางจุฑารัช สมภูมิ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม และอาจารย์นัชชา อุ่เงิน อาจารย์ประจำ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจนผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจนลุล่วงด้วยดีในการสร้าง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมี วิจัยกรณีศึกษา แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำที่ดีและมีค่ายิ่ง ในการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ที่ให้ความกรุณาเอื้อเพื่อ สถานที่และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาสังคมศึกษาและคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่ายิ่ง แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดา-มารดา ญาติและมิตรสหายที่คอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำ วิจัยความสำเร็จและคุณค่าที่ดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบแต่บิดามารดา ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	8
2.2 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis	14
2.3 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	19
2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26
2.5 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	29
2.6 ความพึงพอใจ	37
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	46
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	48

หัวข้อเรื่อง	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	58
บทที่ 4 ผลการวิจัย	61
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.2 ลำดับขั้นขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
5.1 สรุปผล	66
5.2 อภิปรายผล	67
5.3 ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
ภาคผนวก ข ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ	104
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	116
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.2 12
3.1	การวิเคราะห์คัดเลือกเนื้อหาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 49
3.2	แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 จำนวน 12 ชั่วโมง 51
3.3	สัดส่วนคะแนนของแบบทดสอบด้านพฤติกรรม 53
3.4	แบบแผนการทดลองแบบ One Shot Case Study 56
4.1	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 62
4.2	ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 62
4.3	ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 63
4.4	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลก ในศตวรรษที่ 21 64

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดวิจัย	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อคนไทย ทำให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ รูปแบบการเรียนรู้ก็ต้องปรับปรุงไปเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยเด็กนักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย มองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ไข ซึ่งทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 3R8C ประกอบด้วย ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน มีดังนี้ 1) Reading คือ สามารถอ่านออก 2) (W) Riteing คือ สามารถเขียนได้ (A) Rithmatic คือ มีทักษะในการคำนวณ และอีกทักษะที่สำคัญคือ 8C ซึ่งเป็นทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นเช่นกัน ซึ่งทุกทักษะสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ทุกวิชา มีดังนี้ 1) Critical Thinking and Problem Solving คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ 2) Creativity and Innovation คือ การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม 3) Cross-cultural Understanding คือ ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม 4) Collaboration Teamwork and Leadership คือ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ 5) Communication Information and Media Literacy คือ ทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ 6) Computing and IT Literacy คือ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี 7) Career and Learning Skills คือ มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้ 8) Compassion คือ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัยทักษะทั้งหมดที่ได้กล่าวมาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก ซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในสมัยก่อน ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันการพัฒนาการศึกษา สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก (วิจารณ์ พานิช, 2555, น.5) กล่าวในหนังสือวิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังไม่ใช้การเรียนรู้ที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้นครูจึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงที่สุด

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาของไทยไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขซึ่งอยู่ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีแนวคิดหลักที่เหมือนกันคือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและมุ่งพัฒนาคุณภาพคน โดยเน้นส่วนที่มีศักยภาพมากที่สุดของคน คือ การรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างมีเหตุผล ใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะการคิดดังกล่าวเป็นลักษณะหนึ่งของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.8)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่า มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยตามสมัย ตามกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง สาระประวัติศาสตร์ไว้ว่า เวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลกวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความคิดและมีเป้าหมายในการศึกษา คือ การเตรียมพลเมืองที่ดี รู้จักวิเคราะห์ปัญหาของเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีความสำคัญยิ่งในชีวิตมนุษย์ เพราะความคิดเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถ สืบค้นหาความรู้ด้วยตนเองมาแก้ปัญหาในชีวิตได้ ผู้เรียนรู้จักสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองเน้นให้ผู้เรียน ได้คิดหลายด้านทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร สีนพานนท์ (2550, น. 23-25) โดยได้แบ่งทักษะในวิชาสังคมศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ทักษะการคิด 2) ทักษะ การเรียนรู้ 3) ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะ การคิด จนคิดเป็นแล้วย่อมนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องนี้ ครูสังคมศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการคิด วิचारณญาณ และกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตาม ในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานกลุ่ม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จัก ร่วมมือกันสร้างสรรค์ผลงาน มีทักษะในการร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมประชาธิปไตย โดยมีพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การกระทำของบุคคล มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและกัน บุคคลจะกระทำหรืองดกระทำสิ่งใด ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อที่มีต่อสิ่งนั้นแต่สิ่งที่สำคัญอันดับแรก คือ การคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีเหตุมีผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดอย่างมีเป้าหมาย แนวคิด วิธีการและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของบุคคลในสังคมแห่งการเรียนรู้ Ennis (1985, p. 45-48) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือสิ่งใดควรทำ และยังช่วยให้ตัดสินใจสภาพการณ์ได้อย่างถูกต้อง วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (2555, น. 50-51) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้วิธีการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยศึกษาจากการวิเคราะห์วิธีการและแนวทางที่บุคคลต่าง ๆ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ในการเรียนรู้จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณนำไปแก้ปัญหานั้น ๆ ประพันธ์ ศิริสุเสารัจ (2556, น. 2) กล่าวว่า การสอนเพื่อเป็นการสร้างเสริมความคิดให้กับนักเรียนที่ยังไม่ได้มีการสอนอย่างจริงจังในสถานศึกษา อาจเกิดไม่เข้าใจในวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน และขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝัง ทักษะการคิดที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สภาพปัญหาพบว่า ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ เทคนิคการสอนยังไม่เป็นที่สนใจกับนักเรียน เนื่องจากเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาอดีต เรียนรู้อดีต และเข้าใจอดีต ฉะนั้นถ้าหากการสอนไม่มีเทคนิควิธีการที่ดีจะให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และส่วนหนึ่งยังไม่เกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทำให้เชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์ความสำคัญของเนื้อหาที่เรียนไม่ได้มากนัก จากการรายงานผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2558-2560 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ มีผลการเรียนโดยเฉลี่ย ปีการศึกษา 2558 เฉลี่ยร้อยละ 63.00 ปีการศึกษา 2559 เฉลี่ยร้อยละ 65.00 และปีการศึกษา 2560 เฉลี่ยร้อยละ 63.00 เห็นว่า ผลการเรียนในแต่ละปีอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด (รายงานผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ปีการศึกษา (2558 - 2560, น. 50-60) และประกอบกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ข้อ 5 เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ปีการศึกษา (2559, น.37)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

เพื่อเพิ่มศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ยังมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณในรอบด้านและเกิดการคิดเป็นส่วน ๆ เป็นการแยกแยะให้ชัดเจน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดอารมณ์และความรู้สึกของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน และยังทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้มองเห็นปัญหาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจะทดลองการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้ สามารถส่งผลให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจเนื้อหาเพิ่มมากยิ่งขึ้น เป็นผู้มีการคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงอันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในการดำรงชีวิต ทั้งส่วนตัว ครอบครัว สังคม ประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

1.2.2 เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 229 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 ของโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาเนื้อหาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis โดยยึดเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 แผน ใช้เวลาสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1.4.2.1 เหตุการณ์การระเบิดตึก World Trade Center 11 กันยายน 2001 จำนวน 2 ชั่วโมง

1.4.2.2 การขาดแคลนทรัพยากร จำนวน 4 ชั่วโมง

1.4.2.3 การก่อการร้ายและการต้านการก่อการร้าย จำนวน 3 ชั่วโมง

1.4.2.4 ความขัดแย้งทางศาสนา จำนวน 3 ชั่วโมง

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

1.4.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 3) ความพึงพอใจของนักเรียน

1.4.4 ขอบเขตเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis” หมายถึง การพัฒนาความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ประกอบไปด้วยคุณลักษณะและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถพัฒนาได้โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การพิจารณาหลักฐานการสนับสนุน และกำหนดกลยุทธ์วิธีการแก้ไขปัญหา การกระตุ้น จัดสถานการณ์สร้างข้อโต้แย้งให้เกิดการคิด ในขณะที่นักเรียนจะแลกเปลี่ยนความคิด และพยายามค้นหาเหตุผลและคำตอบที่เป็นไปได้ เป็นกระบวนการไตร่ตรองกลั่นกรองความคิด และใช้เหตุผลอยู่หลายขั้นตอน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนที่สุดที่ทำให้เชื่อหรือกระทำตาม

“กิจกรรมเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis” หมายถึง วิธีการสอนอย่างมีวิจารณญาณโดย ผู้วิจัย ได้ผสมผสานแนวคิดทั้งหมดแล้วสรุปขั้นตอน โดยการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์สังเคราะห์ และมีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้ได้กระบวนการและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนโดยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา หมายถึง การสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ การกำหนดปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสรุปแนวคิดหลักเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ หรือ สถานการณ์ข้ออ้างหรือข้อโต้แย้ง เพื่อระบุหรือบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล และจัดระบบข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์หรือพิจารณา ด้วยการสังเกตจากปรากฏการณ์ต่างๆอย่างถี่ถ้วน เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็น แสวงหาข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน จากการถามหรือพิจารณาจากผู้อื่น แสวงหาความรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจข้อมูล หมายถึง การตัดสินใจที่น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินใจ ความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหา

ขั้นที่ 4 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง การตัดสินใจจากข้อมูลที่เพียงพอ สรุปประเด็นต่าง ๆ ด้วยเหตุผล อธิบายถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประเมินจากการสรุปเหตุผล และหลักฐานที่เพียงพอ หรือพิจารณาการสรุปใหม่หาข้อมูลหรือเหตุผลเพิ่มเติม และนำเอาผลการสรุปไปประยุกต์

“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังการเรียนรู้ของผู้เรียน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ด้วยการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรม

การเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis ซึ่งได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถวัดได้จากพฤติกรรมความรู้ความคิด 6 ด้าน ตามแนวคิดของบลูม ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

“ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ” หมายถึง กระบวนการคิดของนักเรียนด้วยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวข้องกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้ความรู้ความคิดและประสบการณ์ของตนเอง ในการพิจารณาหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด Ennis ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. การนิยาม ได้แก่ การระบุจุดสำคัญของประเด็นปัญหา
2. การตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
3. การอ้างอิงในการแก้ไขปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การอ้างอิงและตัดสินใจในการสรุปแบบอุปนัยและนิรนัย

เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค 4 ระดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ ดี และดีเยี่ยม

“ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ใช้แบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 นักเรียนได้แนวทางในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

1.6.2 แนวทางสำหรับครูผู้สอนในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และผู้ที่สนใจได้เรียนรู้การพัฒนาทักษะของนักเรียนตามแนวการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 1-124) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ความสำคัญกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในปัจจุบันสังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกัน ในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความ เข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำ ความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

2.1.2 เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

2.1.2.1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.1.2.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิหน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.1.2.3 เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.2.4 ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.1.2.5 ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.4 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าว กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

2.1.4.1 ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.1.4.2 ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้

2.1.4.3 ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของ ชาตไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.4.4 ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริการสังคม เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่าง เหมาะสมมีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความ รักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

2.1.4.5 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในสังคมได้ตลอดชีวิต

2.1.5 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง มาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชา ประวัติศาสตร์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.2

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สถานการณ์ของโลก ในคริสต์ศตวรรษที่ 21	ส 4.2 ม.4-6/4 เข้าใจพัฒนาการ ของมนุษยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนัก ถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น วิเคราะห์สถานการณ์ของโลก ในคริสต์ศตวรรษที่ 21	สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เช่น 1. เหตุการณ์การระเบิดตึก World Trade Center 11 กันยายน 2001 2. การขาดแคลนทรัพยากร 3. การก่อการร้ายและการต่อต้านการ ก่อการร้าย 4. ความขัดแย้งทางศาสนา

คำอธิบายรายวิชา และโครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส32104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ ความสำคัญของเหตุการณ์สำคัญในสมัยกลาง ระบอบการปกครองแบบฟิวดัล
สงครามครูเสด การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ เหตุการณ์สำคัญในสมัยใหม่จนถึงปัจจุบัน การสำรวจทาง
ทะเล การล่าอาณานิคม การปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติวิทยาศาสตร์ การปฏิวัติอุตสาหกรรม แนวคิด
เสรีนิยม แนวคิดจักรวรรดินิยม แนวคิดชาตินิยม แนวคิดสังคมนิยม อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก
และตะวันออกที่มีต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่นำไปสู่ความขัดแย้งและความ
ร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ 20จนถึงปัจจุบัน สงครามโลกครั้งที่ 1 สงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามโลก
เย็น องค์การระหว่างประเทศ และสถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21ด้านการเมืองการ
ปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมสู่การสร้างประสบการณ์ใหม่ ผ่าน
ทักษะกระบวนการสืบค้นข้อมูล การตรวจสอบ การวิเคราะห์ การวิพากษ์ การใช้เหตุผล กระบวนการ
คิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา

กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม การสังเคราะห์ศึกษาข้อมูลจากภาพข่าว วีดิทัศน์ หรือ สถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกต ตอบคำถามหาแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรัก ความภูมิใจ และอ้างความเป็นไทย รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม. 4-6/2, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4

รวมทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาประวัติศาสตร์สำหรับสาขา ส 32103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

สัดส่วนคะแนน ระหว่างภาค : ปลายภาค = 70 : 30

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	คะแนน
2	เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อโลกปัจจุบัน	ในปัจจุบันประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมหลายครั้ง บางกรณีเป็นการปฏิรูป บางกรณีเป็นการปฏิวัติเหตุการณ์สำคัญบางเหตุการณ์ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสังคมในดินแดนนั้นๆ แต่ยังส่งผลกระทบต่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในดินแดนอื่นๆของโลกด้วย ขณะเดียวกันโลกก็ได้เผชิญกับความร่วมมือและความขัดแย้งมาโดยตลอด ซึ่งการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในพัฒนาการของโลกโดยรวมได้ชัดเจน และสามารถวิเคราะห์ผลของเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโลกปัจจุบัน	6	30
3	สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21	โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อมโยงทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ในขณะที่มนุษย์มีความเจริญทางเทคโนโลยีมากขึ้น มนุษย์ก็ต้องเผชิญปัญหาในรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งในรูปแบบของสงครามการก่อการร้าย	12	40

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	คะแนน
	รวม		18	70
	คะแนนสอบกลางภาค คะแนนสอบปลายภาค	สอบ	2	30
		รวม	20	100

จากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง พร้อมกับคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ทางผู้วิจัยได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 มาทำการศึกษาเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในปัจจุบันกำลังเป็นที่สนใจของกลุ่มคนส่วนมาก จึงเห็นสมควรเหมาะแก่การศึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้

2.2 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

Ennis ได้นิยามการคิดอย่างมีวิจารณญาณเผยแพร่เป็นครั้งแรกในปี 1962 และได้ปรับขยายค่านิยามให้ครอบคลุมมากขึ้นในปี 1985 และต่อมาในปี 1989 เขาได้เขียนหนังสือร่วมกับ (Noris) มีชื่อว่า Evaluating Critical Thinking ค่านิยามในหนังสือนี้มีค่านิยามเช่นเดียวกับค่านิยามที่เคยให้ไว้ คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดแบบไตร่ตรองเพื่อการตัดสินใจ ก่อนจะเชื่อหรือก่อนจะลงมือปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis ผู้วิจัยพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยศึกษาข้อมูลดังนี้

2.2.1 แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis

แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis ได้กำหนดลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีลักษณะในการระบุประเด็นปัญหาความชัดเจนของคำถาม การค้นหาเหตุผล การรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน การใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือการนำตนเองให้เข้าถึงสถานการณ์ การเข้าใจหลักการสำคัญ การเก็บรายละเอียดของข้อเท็จจริงได้ การเป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็น การปรับเปลี่ยนความคิดของเหตุผลที่ดีกว่า การใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการไวต่อความรู้สึกของคนอื่น

ผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ มีความสามารถในการถามคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูลข้อโต้แย้ง การตอบคำถามเพื่อความชัดเจน การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การสังเกตและมีข้อมูลจากการสังเกต การคิดนิรนัย การคิด

อุปนิสัย การพิจารณาคุณค่าและการตัดสินคุณค่า การลงความเห็นและหาข้อสรุปได้ การระบุข้อสันนิษฐานได้ การตัดสินใจ และการมีปฏิสัมพันธ์

จากการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ประกอบไปด้วยคุณลักษณะและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถพัฒนาได้โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การพิจารณาหลักฐานการสนับสนุน และกำหนดกลยุทธ์วิธีการแก้ไขปัญหา การกระตุ้น จัดสถานการณ์สร้างข้อโต้แย้งให้เกิดการคิด ในขณะที่นักเรียนจะแลกเปลี่ยนความคิดและพยายามค้นหาเหตุผลและคำตอบที่เป็นไปได้ เป็นกระบวนการไตร่ตรองกลั่นกรองความคิดและใช้เหตุผลอยู่หลายขั้นตอน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนที่สุดที่จำทำให้เชื่อหรือกระทำตาม

2.2.3 ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

การจัดการเรียนรู้สู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักวิชาการหลายท่านต่างก็มีแนวคิด ทฤษฎีหลักการเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า มีขั้นตอนการดำเนินการฝึกคิดที่หลากหลายแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีขั้นตอนใหญ่ ๆ ที่คล้ายคลึงกัน คือ เริ่มจากการทำความเข้าใจกับปัญหา/ประเด็นสำคัญ/สถานการณ์ที่พบ ต่อจากนั้นก็จะมีการรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำมาเป็นแนวทางแก้ปัญหา โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาข้อมูล เพื่อหาทางเลือก คือ คำตอบที่ถูกต้องอย่างรอบคอบ และมีการประเมินทางเลือกหลาย ๆ ทางว่าทางเลือกใดเหมาะสมที่สุด ต่อจากนั้นก็สรุปและตัดสินใจได้

สுகอน์ สินธพานนท์ และคณะ (2552, น.79) กล่าวว่า กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีขั้นตอนการฝึกหลายรูปแบบ ครูผู้สอนสามารถเลือกกระบวนการคิดที่มีขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสอนหรือให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนส่วนใหญ่จะมีหัวข้อที่สามารถสรุปได้ว่ามีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. การทำความเข้าใจกับปัญหาประเด็นสำคัญ สถานการณ์ที่พบ
2. การรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำมาเป็นแนวทางการแก้ปัญหา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาข้อมูล เพื่อหาทางเลือกหรือคำตอบที่ถูกต้องอย่างรอบคอบ ประเมินทางเลือกหลาย ๆ ทาง
4. การสรุปเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ

วรรณภา บุญฉิม (2554, น.18) ได้ให้สรุปลักษณะของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แนวความคิดของ Dressel โดยปรับปรุงข้อมูลและสถานการณ์ที่ใช้ในการออกแบบทดสอบใหม่ ความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. การตระหนักและเห็นปัญหาที่มีอยู่
2. การตั้งสมมติฐาน
3. การคิดหาวิธีทดสอบสมมติฐาน

4. การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง

5. การรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน

6. การสรุปผลหรือสรุปคำตอบ

อติคุณ สินธนาปัญญา (2558, น. 88) ได้กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา หมายถึง การกำหนดปัญหา หรือ สถานการณ์ได้ โดยสรุปแนวคิดหลักเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ หรือ สถานการณ์ พิจารณาและตัดสินใจโดยการกำหนดปัญหาหรือไม่

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล และจัดระบบข้อมูล หมายถึง การสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน เป็นปรนัย เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็น แสวงหาข้อมูลที่ต้องชัดเจน จากการถามหรือพิจารณาจากผู้อื่น แสวงหาความรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจข้อมูล หมายถึง การตัดสินใจความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินใจความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหา

ขั้นที่ 4 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง การตัดสินใจจากข้อมูลที่เพียงพอ สรุปประเด็นต่าง ๆ ด้วยเหตุผล อธิบายถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประเมินจากการสรุปเหตุผล และหลักฐานที่เพียงพอ หรือพิจารณาการสรุปใหม่หาข้อมูลหรือเหตุผลเพิ่มเติม และนำเอาผลการสรุปไปประยุกต์

จากการศึกษากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักการศึกษา ผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดทั้งหมดแล้วสรุปขั้นตอน โดยการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้ได้กระบวนการและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนโดยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา หมายถึง การสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ การกำหนดปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสรุปแนวคิดหลักเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ หรือ สถานการณ์ข้ออ้างหรือข้อโต้แย้ง เพื่อระบุหรือบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล และจัดระบบข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์หรือพิจารณา ด้วยการสังเกตจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็น แสวงหาข้อมูลที่ต้องชัดเจน จากการถามหรือพิจารณาจากผู้อื่น แสวงหาความรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจข้อมูล หมายถึง การตัดสินใจความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินใจความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหา

ขั้นที่ 4 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง การตัดสินใจจากข้อมูลที่เพียงพอ สรุปประเด็นต่าง ๆ ด้วยเหตุผล อธิบายถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประเมินจากการสรุปเหตุผล และหลักฐานที่เพียงพอ หรือพิจารณาการสรุปใหม่หาข้อมูลหรือเหตุผลเพิ่มเติม และนำเอาผลการสรุปไปประยุกต์

2.2.2 คุณลักษณะผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาจากแนวคิดนักวิชาการต่าง ๆ พบว่ามีคุณลักษณะที่สอดคล้องกัน ได้จำนวน 8 ประการ ได้แก่ มีความตระหนักความรู้ ความสามารถของตนเอง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีอิสระในการคิด และตัดสินใจ มีความสามารถในการพิจารณาข้อมูลหลักฐาน มีความสนใจในมุมมองที่แตกต่างกัน มีความกล้าคิดและกล้าแสดงออก มีใจกว้างและมีเหตุผล และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณที่สังเคราะห์ได้มีประเด็นย่อย ๆ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ มีความเพียรพยายามในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่นในการหาเหตุผลประกอบ มีความรอบคอบในการรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน มีความเพียรพยายามใช้และอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีความตระหนักถึงปัจจัยที่มีต่อสถานการณ์ มีความเข้าใจหลักการสำคัญ มีความสนใจเก็บรายละเอียดประเด็นหลักที่มีความสัมพันธ์กัน มีความตระหนักในทางเลือกที่หลากหลาย มีจิตใจกว้างที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลปรับเปลี่ยนความคิดได้หากมีเหตุผลที่คิดว่ามีความมุ่งมั่นในการเลือกฟันประเด็นสำคัญ มีความมุ่งมั่นจัดการกับความซับซ้อนได้ตามลำดับ มีการใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้อื่น ผู้วิจัยนำคุณลักษณะที่สังเคราะห์ได้นี้มาเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.4 แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คิดอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis

Ennis ได้กล่าวถึง กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ 13 ประการ ดังนี้

2.2.4.1 การกระตุ้นให้นักเรียนได้มองหาทางเลือกที่หลากหลายทั้งการตั้งสมมุติฐาน การหาแหล่งข้อมูล ข้อสรุป การอธิบาย และมุมมองของเรื่องที่ศึกษา

2.2.4.2 การมุ่งเน้นไปที่การค้นหาหลักฐานเหตุผล คำถามที่ใช้ถามคือ “ทำไม” หรือพยายามค้นหาความหมาย เช่น ให้อธิบายเพิ่มเติมสิ่งที่กำลังพูดถึง

2.2.4.3 การฝึกให้เป็นคนใจกว้างและรับฟังความคิดเห็น มองเห็นมุมมองเหตุผลหลักฐานของคนอื่น

2.2.4.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยที่ในเบื้องต้นนักเรียนไม่จำเป็นต้องมีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เขาจะเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนอยากจะเรียนเมื่อเขาสนใจ แต่ครูก็ควรจัดสภาพการณ์ที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.4.5 การถามคำถามในสิ่งที่ยังไม่รู้และมีความคลุมเครืออยู่

2.2.4.6 การเว้นระยะเวลาให้นักเรียนได้คิดบ้าง เพื่อนักเรียนจะได้เสนอคำตอบ

2.2.4.7 การจดบันทึกประเด็นความคิด เขียนประเด็นบนกระดานดำ และกระตุ้นนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น

2.2.4.8 การให้นักเรียนช่วยกันเขียนความคิดเห็น และเขียนเหตุผลสนับสนุนความคิด และให้คิดไตร่ตรองถึงประเด็นที่เขียน หากจุดบกพร่องในความคิดประมาณ 2-3 กระดาษ

2.2.4.9 การแลกเปลี่ยนความคิด ให้ข้อโต้แย้ง และให้โอกาสในการเปลี่ยนความคิด

2.2.4.10 การให้นักเรียนช่วยหาคำตอบว่าคำตอบใดน่าจะเป็นคำตอบที่เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง แล้วสรุปผล

2.2.4.11 การช่วยกันสร้างเกณฑ์พิจารณาคำตอบ

2.2.4.12 การเชื่อมโยงกระบวนการที่กล่าวมาข้างต้นไปสู่การลองคิดและนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น

2.2.4.13 การมอบหมายให้มีการฝึกคิด แต่ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจก็สามารถช่วยเหลือและไม่เร่งคิด

แนวการสอนอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis ข้างต้น ได้ให้ความสำคัญกับการนำความรู้และประสบการณ์ในการคิดไปใช้ในสถานการณ์อื่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์กระบวนการในการคิดของนักคิด และสรุปเป็นกระบวนการในการคิดว่ามีขั้นตอนของการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันตามที่กล่าวมาแล้ว

Ennis ได้กล่าวถึง การคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าเป็นการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลเพื่อนำไปสู่การกระทำตาม จากความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Ennis ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผล การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการหาข้อสรุปที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis คือ วิธีการสอนอย่างมีวิจารณญาณโดย ผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดทั้งหมดแล้วสรุปขั้นตอน โดยการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้ได้กระบวนการและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนโดยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการและกระบวนการที่ครูต้องเตรียมการจัดการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบในการสอนครบ และเชื่อมโยงหลักสูตรกับการจัดการความรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง หรือแต่ละเนื้อหา ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.1 ความหมายของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2551, น.85) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ว่า เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เขียนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้สอนมีความพร้อมและมั่นใจว่าจะสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และดำเนินการสอนได้ราบรื่น

ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ (2559, น. 12) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอนจะเป็นสิ่งที่อธิบายถึงส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียน และวัสดุอุปกรณ์การสอนทั้งหมดที่นำมาใช้ในการสอน รวมทั้งวิธีดำเนินงานที่จะใช้กับวัสดุอุปกรณ์การสอนเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ขึ้น ให้สังเกตว่า แผนการสอนนี้ไม่ใช่เป็นแต่เพียงโครงร่างของหัวข้อเนื้อหาวิชาที่จะสอนเท่านั้น เช่น อาจไม่เพียงพอที่จะบอกแต่เพียงว่าถ้าต้องการจะสอนให้ผู้เรียนสามารถบวกเลขสองหลักได้นั้น ก่อนอื่นจะต้องสอนการบวกเลขหลักเดียวแบบไม่มีทดกันก่อน แล้วต่อไปจึงจะสอนการบวกเลขสองหลักได้ ซึ่งการอธิบายเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการสอนที่บอกให้ทราบถึงวิธีการนำเสนอเนื้อหาสาระของบทเรียนเท่านั้นเอง แต่ไม่ได้บอกไว้เลยว่า ควรจะทำอะไรกันบ้างก่อนที่จะเริ่มต้นสอน หรือจะให้ผู้เรียนทำงานในกิจกรรมการเรียนอย่างไรบ้าง และยังไม่ได้พูดถึงเรื่องของการสอบเลยด้วยซ้ำไป

อิทธิเดช น้อยไม้ (2560, น. 49) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจัดทำขึ้น ซึ่งจะมีโครงสร้างการออกแบบและรายละเอียดการเตรียมการสอนที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้การปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 ความสำคัญของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์ (2551, น. 208-210) กล่าวถึง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะทำให้ครูผู้สอนสามารถควบคุมชั้นเรียนและทำกิจกรรมในชั้นเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี ผู้เรียนจะสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดเตรียมไว้ตลอดช่วงระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรม ดังนั้น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ จะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อครูผู้สอนได้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ครูผู้สอนมองเห็นภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการได้ตลอดเทอมของการศึกษาหรือตลอดปีการศึกษา ทำให้สามารถเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า สำหรับการจัดเตรียมอุปกรณ์การสอน กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมความรู้แก่ผู้เรียน จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ ซึ่งจะทำการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ทำให้ครูผู้สอนจัดลำดับความสำคัญ และความต่อเนื่องของสาระเนื้อหาวิชาในบทเรียนได้เหมาะสมหรือจัดไว้อย่างยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับแผนการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

3. การกำหนดจุดประสงค์ไว้ล่วงหน้าในแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามที่กำหนดไว้ทำให้ผู้เรียนในชั้นเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ หรือมีทักษะตามจุดประสงค์

4. ทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดเนื้อหาวิชาให้มีความต่อเนื่องกันได้สอดคล้องกับหลักสูตร กระบวนวิชา สื่อการเรียนรู้ และหนังสือแบบเรียน รวมทั้งเหมาะสมกับระดับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลาของการดำเนินกิจกรรม ผู้สอนสามารถตัดสินใจในการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ และวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในลักษณะหน่วยย่อยหรือหน่วยการเรียนรู้เป็นรายเดือน สัปดาห์ หรือคาบเวลาได้อย่างเหมาะสม

5. ทำให้ผู้สอนสามารถเตรียมงานในการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้และผู้มีประสบการณ์ในชุมชนสำหรับการเสริมและให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้

6. การวางแผนการเรียนรู้ที่ดี รวมทั้งการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าจะทำให้ครูผู้สอนไม่กังวลใจ เมื่อมีที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น และทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลานั้น ๆ ต้องยุติลง

7. ทำให้ครูผู้สอนสามารถใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุดในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การอธิบาย การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นต้น

8. ทำให้ครูผู้สอนทราบความสามารถของผู้เรียนได้เป็นระยะ ๆ ว่าในช่วงเวลาใด ผู้เรียนมีความรู้ และความสามารถในเรื่องใดแล้ว ทำให้สามารถประเมินความรู้และความสามารถของผู้เรียนในระยะนั้นได้

9. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจ และสามารถที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และแตกต่างไปจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดำเนินอยู่ตามปกติได้

10. ทำให้ครูผู้สอนจัดเตรียมคำถามที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า เนื่องจากในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนมักจะถามคำถามในด้านความรู้ความจำเป็นส่วนใหญ่ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอนรู้ถึงเนื้อหาที่จะต้องเรียน

11. ทำให้ผู้บริหารทราบล่วงหน้า และสนับสนุนในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม สถานที่ การจัดเวลา และอื่น ๆ

12. ทำให้ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการประเมินผลผู้เรียนได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, น. 58) กล่าวว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา

2. ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการตัดการเรียนรู้ ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทางทิศใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้จะจัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนจัดการเรียนรู้แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา

7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง และวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

จากการศึกษาความสำคัญของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับครูผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้า ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สามารถเตรียมการ วางแผน และออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจ เมื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลตามที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสามารถวางแผนสนับสนุนด้านสถานที่ และสื่อการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องใช้ในอนาคต ตลอดจนสามารถบริหารหลักสูตรได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอีกด้วย

2.3.3 องค์ประกอบของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเขียนแผนการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ถึง องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนในการเขียนแผนการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

2.3.3.1 ส่วนประกอบตอนต้น

- 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2) สาระการเรียนรู้
- 3) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 4) โครงสร้างเวลาเรียน
- 5) โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระ
- 6) ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้
- 7) คำอธิบายรายวิชา
- 8) โครงสร้างรายวิชา
- 9) หน่วยการเรียนรู้
- 10) ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

2.3.3.2 ส่วนประกอบตอนกลาง (ตัวแผนการจัดการเรียนรู้) ออกแบบตาม Backward

design

- 1) ส่วนหัวของแผนฯ อย่างน้อยประกอบด้วย
 - 1.1) กลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.2) ภาคเรียนที่
 - 1.3) ปีการศึกษา
 - 1.4) รหัสวิชา
 - 1.5) รายวิชา
 - 1.6) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 - 1.7) หน่วยการเรียนรู้ที่
 - 1.8) ชื่อหน่วย
 - 1.9) เวลา/ชั่วโมง
 - 1.20) แผนการจัดการเรียนรู้ที่/เรื่อง/เวลา/ชั่วโมง
- 2) เป้าหมายการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระฯมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/ตัวชี้วัดช่วงชั้น/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมK/P/A/C

- 3) สารระสำคัญ
- 4) สารระการเรียนรู้
- 5) หลักฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ชิ้นงาน/ภาระงาน
- 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ครอบคลุม K/P/A/C
- 7) กระบวนการเรียนรู้ /รูปแบบการจัดกิจกรรม
- 8) กิจกรรมการเรียนรู้ (กำหนดเป็นชั่วโมง)
- 9) สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- 10) กิจกรรมเสนอแนะ/กิจกรรมต่อเนื่อง
- 11) ชื่อผู้จัดการเรียนรู้

2.3.3.3 ส่วนประกอบตอนท้าย ประกอบด้วย

- 1) ความเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- 2) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม K/P/A
- 3) การแก้ปัญหาหลังการจัดการเรียนรู้

4) ภาคผนวก ได้แก่ เอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น ใบงาน/ใบกิจกรรม/ใบความรู้/เอกสารแนวทาง/เครื่องมือวัดผลประเมินผลที่มีเกณฑ์การประเมิน (Rubric) ชัดเจน/แบบทดสอบและคะแนนวัดผลรายแผนฯหรือรายหน่วย

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, น. 63-64) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ดังนี้ส่วนประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบอาจอยู่ในรูปของความเรียงหรือตาราง หรือทั้งความเรียงและตารางรวมกันก็ได้ดังตัวอย่างที่กล่าวมา ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความเหมาะสม จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนฯ ว่าเป็นแผนฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ)

1. สารระ
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
5. สารระสำคัญ
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 6.1 จุดประสงค์ปลายทาง
- 6.2 จุดประสงค์นำทาง
7. สารระการเรียนรู้/เนื้อหา
8. กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้
9. สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผลประกอบด้วย
 - 10.1 วิธีการประเมิน
 - 10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - 10.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
11. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้
12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้สอนใช้บันทึกการสังเกตที่พบจากการนำแผนไปใช้ เช่นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ชนาธิป พรกุล (2551, น.86) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ในปัจจุบันมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 7 ประการ ได้แก่

1. เรื่องและเวลาที่สอน
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สารระสำคัญ
4. เนื้อหา (สารระ)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนการสอน)
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ (สื่อการเรียนการสอน)
7. การวัดผลและประเมินผลแผนการเรียนรู้ที่ดีควรมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน

ทุกองค์ประกอบ มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ผู้สอนสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และกิจกรรมเสนอแนะ เป็นต้น

2.3.4 ลักษณะของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, น. 58-64) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้น ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไร หรือด้านใด)
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบุบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้ชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล)
3. กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่อ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ อะไรช่วยบ้าง และจะใช้อย่างไร)
4. กำหนดวิธีวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)
5. ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้ หรือไม่สามารถกำหนดการจัดการเรียนรู้แผนนั้นได้ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้)
6. มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
7. แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกันเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
8. มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
9. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

อารมณ์ ใจเที่ยง (2553, น. 228) ได้เสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
2. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยผู้สอนต้องลดบทบาทจากผู้ออกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้ไข หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง
3. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ และสามารถนำกระบวนการไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

4. เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนได้ในวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และผู้เรียน

5. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

จากการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่า เครื่องมือที่สำคัญสำหรับครูผู้สอน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สามารถเตรียมการ วางแผน และออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจเมื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลตามที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสามารถวางแผนสนับสนุนด้านสถานที่ และสื่อการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องใช้ในอนาคต ตลอดจนสามารถบริหารหลักสูตรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นความสามารถในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการสร้างเครื่องมือวัด ได้มีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

2.4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รุจิรา สระคำ (2550, น. 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ในแต่ละวิชาที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้เป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียนโดยอาศัยความพยายามและแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศิริพร สะอาดล้วน (2551, น. 28) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยกล่าวว่า ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหมายถึง ผลรวมของมวลการประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ในด้านต่างๆของทักษะ ความรู้ ความสามารถ ซึ่งผลการเรียนรู้นั้นยังสามารถแสดงออกมาได้และยังสามารถที่จะวัดได้

พัฒนพงษ์ สีกา (2551, น. 32) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคลและเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเนื่องจากการได้รับประสบการณ์โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสามารถประเมินหรือวัดประมาณค่าได้จากการทดสอบหรือการสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้จากพฤติกรรมความรู้ความคิด 6 ด้าน ตามแนวคิดของบลูม ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.4.2 เครื่องมือวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักวิชาการศึกษากล่าวถึงเครื่องมือวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2551, น. 96) กล่าวว่า โดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and Pencil Test) แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or Essay Test) เป็นแบบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียนหรือแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย (Objective Test or Short Answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบแบบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบแบบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบแบบเติมคำ และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และมีการปรับปรุงกันอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและแปลความหมายของคะแนน

อพันธ์ พูลพุทธา (2558, น. 68) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในวงการศึกษา โดยสามารถนำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในชั้นเรียน ใช้คัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อหรือเข้าปฏิบัติงาน อีกทั้งแบบทดสอบสามารถสร้างเพื่อใช้วัดคุณลักษณะของบุคคล รูปแบบของแบบทดสอบมีอย่างหลากหลาย แต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ในครั้งถัดไปได้แนะนำเสนอที่มีผู้สร้างกันอย่างแพร่หลาย มี 5 ลักษณะ ได้แก่

1. แบบทดสอบอัตนัย
2. แบบทดสอบถูกผิด
3. แบบทดสอบเติมคำ
4. แบบทดสอบจับคู่
5. แบบทดสอบเลือกตอบ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย ถามลึก มีความยากง่ายพอเหมาะ มีค่าอำนาจจำแนก และมีความยุติธรรม

2.4.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

2.4.3.1 ด้านคุณลักษณะการจัดระบบในโรงเรียนประกอบด้วยขนาดของโรงเรียน อัตราส่วนของนักเรียนต่อครูอัตราส่วนของนักเรียนต่อห้องเรียน

2.4.3.2 คุณลักษณะของผู้สอนได้แก่สติปัญญาประสบการณ์อายุความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ทักษะทางร่างกายคุณลักษณะจิตเจตสุภาพความเข้าใจในสถานการณ์ความเอาใจใส่ในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียน

2.4.3.3 ด้านคุณลักษณะของนักเรียนได้แก่ความพร้อมทางสมองสติปัญญาร่างกายและทางจิตใจซึ่งได้แก่ความสนใจแรงจูงใจเจตคติและค่านิยม

2.4.3.4 ด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมของนักเรียนการได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนสมาชิกในครอบครัวระยะทางโรงเรียนการมีอาหารกลางวันรับประทานความเอาใจใส่ต่อการเรียนที่ตนรับผิดชอบการเรียนการสอนฐานะทางครอบครัวการขาดเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

จากการศึกษาข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะที่หลากหลายด้านซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่งพัฒนาความรู้ในด้านทักษะต่างๆ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 97) ได้ให้ความหมายของประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าหมายถึงแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐานแต่เนื่องจากครูต้องทำหน้าที่วัดผลนักเรียนคือเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ตนได้สอนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับแบบทดสอบที่ครูสร้างและมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรีเขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false Test) ลักษณะทั่วไปถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิดคือข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือกแต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้ามเช่นถูก-ผิดใช่-ไม่ใช่จริง-ไม่จริงเหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไปข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำแต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบคำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) ลักษณะทั่วไปข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวงปกติจะคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกันดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

จากการศึกษากล่าวโดยสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือวัดผลที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาว่าการสอนบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด และยังสามารถสะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่อย่างไร เพราะฉะนั้นแบบทดสอบที่ใช้จะต้องมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน จึงจะสามารถใช้ผลการสอบเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

2.5 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.5.1 ความหมายการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

มีนักจิตวิทยาท่านต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการคิดไว้ดังนี้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น.92-93) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา คลุมเครือ มีความขัดแย้ง เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อไม่ควรเชื่อสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำโดยใช้ความรู้ความคิดจากประสบการณ์ของตนจากข้อมูลรอบด้าน ข้อมูลเชิงวิชาการ ข้อมูลทางสิ่งแวดล้อม และข้อมูลส่วนตัวของผู้คิด การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ เพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

ปณิตา วรณพิรุณ (2551, น. 105) ได้ให้ความหมายการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดโดยใช้ข้อมูล ความรู้ ประกอบกับการพิจารณา

ไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการทำความเข้าใจในเรื่องรานั้น ๆ เพื่อนำมาใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายของข้อมูลแล้วสามารถสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

บรรจง อมรชีวิน (2556, น. 2) การคิดอย่างวิจารณ์ญาณ หมายถึงความสามารถในการที่จะคิดได้อย่างกระฉับกระเฉงและอย่างมีเหตุผล รวมถึง ความสามารถในการที่จะคิดได้อย่างอิสระ มีการสะท้อนคิด และการคิดอย่างไตร่ตรอง

จากความหมายข้างต้นสรุปความหมายการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ว่า หมายถึงกระบวนการคิดของนักเรียนด้วยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวข้องกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้ความรู้ความคิดและประสบการณ์ของตนเอง ในการพิจารณาหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ประเมินได้จากแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

2.5.2 องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

นักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

Feeley (1976) ได้แยกองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ 10 ประการ คือ

1. การแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และความรู้สึกหรือความคิดเห็น
2. การพิจารณาความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล
3. การพิจารณาความถูกต้องตามข้อเท็จจริงของข้อความนั้น
4. การแยกความแตกต่างระหว่างข้อมูล ข้อคิดเห็น หรือเหตุผลที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น
5. การค้นหาสิ่งที่เป็นอคติหรือความลำเอียง
6. การระบุถึงข้ออ้าง ข้อสมมติที่ไม่กล่าวไว้ก่อน
7. การระบุถึงข้อคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งที่ยังคลุมเครือ
8. การแยกความแตกต่างระหว่างข้อคิดเห็นที่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้
9. การตระหนักในสิ่งที่ไม่คงที่ตามหลักการและเหตุผล
10. การพิจารณาความมั่นคงหนักแน่นในข้อโต้แย้งหรือข้อคิดเห็น

กฤษณี เพ็ชรทวีพรเดช (2558, น. 270) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสรุปองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมี 4 องค์ประกอบ คือ

1. การกำหนดความชัดเจนของปัญหา
2. การแสวงหาแนวทางในการตอบปัญหา
3. การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
4. การลงข้อสรุปและตัดสินใจ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบ การของการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีความสัมพันธ์กันของคำตอบที่ได้จากการกลั่นกรองด้วยการ วิเคราะห์ตามหลักเหตุ และผล แล้วสรุปลงมาให้สั้น กะทัดรัด และเข้าใจง่าย มีการพิจารณาความมั่นคง หนักแน่นในข้อโต้แย้งหรือข้อคิดเห็นตามองค์ประกอบนั้น ๆ

2.5.3 ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ ดังนี้

2.5.3.1 การนิยาม/ทำความเข้าใจความกระจ่างกับปัญหาคือ ระบุปัญหาได้ ระบุสาระสำคัญ บอก จุดเด่นของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้

2.5.3.2 การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเกต และจำแนกแยกแยะข้อมูลได้ ระบุรายละเอียดได้ เปรียบเทียบ บอกความเหมือน ความต่าง ระบุ จุดต่างของสิ่งต่าง ๆ จัดหมวดหมู่ข้อมูล

2.5.3.3 การสังเคราะห์ คือ เลือกใช้ข้อมูลได้ รู้ว่าข้อมูลใดชัดเจน คลุมเครือ ข้อมูลใด จำเป็นไม่จำเป็น ข้อมูลใดน่าเชื่อถือ ไม่น่าเชื่อถือ สามารถนำข้อมูลมาประมวลแล้วสรุปเป็นความคิดได้

2.5.3.4 ประเมินและพิจารณาตัดสินข้อมูล คือ รู้ว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลใด เป็นความคิดเห็น สิ่งใดเกี่ยวข้อง ไม่เกี่ยวข้อง ระบุสิ่งที่ไปนอกคติ การเข้าข้างตนเอง ขจัดอารมณ์ ความรู้สึก ระบุได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรทำ สิ่งใดมีคุณค่า ไม่มีคุณค่าในการจัดการ เรียนการสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด ครูหรือผู้ปกครอง อาจมีการฝึกฝนให้นักเรียนได้ หลากหลายวิธี เช่น

1) เตรียมคำถามหรือสถานการณ์ที่มีผู้ตั้งข้อสังเกตหรือให้คำตอบไว้แล้ว นำมา ให้นักเรียนตัดสินใจว่าข้อสังเกตนั้น มีข้อสนับสนุน ข้อคัดค้าน หรือไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงเลย

2) เตรียมข้อความ หรือสถานการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ให้นักเรียนสรุปจาก ข้อความหลักที่กำหนด แล้วนำมาให้นักเรียนตัดสินใจว่าข้อความใดจำเป็นที่สุด หรือจำเป็นต้องเกิดขึ้น ก่อนจึงจะสมเหตุสมผล

Ennis (1985, pp. 45-48) กล่าวถึง ทักษะความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่าควรประกอบด้วย 12 ทักษะ ดังต่อไปนี้

1. สามารถกำหนดหรือระบุประเด็นคำถามหรือปัญหา
 - 1.1 ระบุปัญหาสำคัญได้ชัดเจน
 - 1.2 ระบุเกณฑ์เพื่อตัดสินคำตอบที่เป็นไปได้
2. สามารถคิดวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง
 - 2.1 ระบุข้อมูลที่มีเหตุผลหรือน่าเชื่อถือได้
 - 2.2 ระบุข้อมูลที่ไม่มีเหตุผลหรือน่าเชื่อถือได้

- 2.3 ระบุความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็นหรือข้อมูลที่มีอยู่ได้
- 2.4 สรุปได้
3. สามารถถามคำถามที่ท้าทายและตอบคำถามได้อย่างชัดเจน
4. สามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
 - 4.1 เป็นข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญน่าเชื่อถือ
 - 4.2 เป็นข้อมูลที่ไม่มีข้อโต้แย้ง
 - 4.3 เป็นข้อมูลที่สามารถให้เหตุผลว่าเชื่อถือได้
5. สามารถสังเกตและตัดสินผลข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเองโดยใช้เกณฑ์

ต่อไปนี้เป็น

- 5.1 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเองโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 5.2 การบันทึกข้อมูลเป็นผลจากการสังเกตด้วยตนเองและมีการบันทึกทันที
6. สามารถนำหลักการใหญ่ไปแตกเป็นหลักการย่อยได้หรือนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

7. สามารถอุปนัยและตัดสินผลการอุปนัยได้คือ ในการสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรนั้น กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนของประชากรและก่อนการอุปนัยนั้นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างถูกต้องตามกำหนดและข้อมูลมีเพียงพอต่อการสรุปแบบอุปนัย

8. สามารถตัดสินคุณค่าได้
 - 8.1 สามารถพิจารณาทางเลือก โดยมีข้อมูลพื้นฐานเพียงพอ
 - 8.2 สามารถชั่งน้ำหนักระหว่างดีและไม่ดีหรือผลดีและผลเสียก่อนการตัดสินใจ
9. สามารถให้ความหมายของคำและตัดสินความหมาย
10. สามารถระบุข้อสันนิษฐานได้
11. สามารถตัดสินใจเพื่อนำไปปฏิบัติได้
12. การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

จากการศึกษาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถสรุปได้ว่าทักษะกระบวนการที่ผสมผสานความสามารถในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาโดยพิจารณาเพื่อทำความเข้าใจว่าอะไร คือปัญหาที่แท้จริง ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือ การหา การรวบรวมประเด็นปัญหา ทำความเข้าใจว่าอะไรเป็นตัวปัญหาที่แท้จริง การจัดลำดับปัญหา การกำจัดปัญหาที่อาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริงออกไป

2.5.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

มีนักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาหลายท่าน ได้อธิบายถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณกล่าวไว้ดังนี้

Ennis (1985, P. 45-48) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. ทักษะการนิยาม ได้แก่ การระบุจุดสำคัญของประเด็นปัญหา ข้อสรุป ระบุเหตุผล ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ การระบุเงื่อนไขและข้อตกลงเบื้องต้น

2. ทักษะการตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การพิจารณาความสอดคล้อง

3. ทักษะการสรุปอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การอ้างอิงและการสรุปแบบอุปนัย การนิรนัยโดยมีความตรง การทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างน่าเชื่อถือ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2552, น. 76) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. การนิยาม เป็นการกำหนดปัญหา ทำความตกลงเกี่ยวกับความหมายของคำและ ข้อความ และกำหนดเกณฑ์

2. การแสวงหาสมมุติฐาน การคิดถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การหาทางเลือก และ การพยากรณ์

3. การประมวลผลข่าวสาร เป็นการระบุข้อมูลที่จำเป็น รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หลักฐานและจัดระบบข้อมูล

4. การตีความหมายข้อเท็จจริงและการสรุปอ้างอิงในหลักฐาน

5. การใช้เหตุผล และการระบุเหตุและผล ความสัมพันธ์เชิงตรรกศาสตร์

6. การประเมินผล โดยอาศัยเกณฑ์ ความสมเหตุสมผล

7. การประยุกต์ใช้หรือนำไปปฏิบัติ

2.5.5 คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ

คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง โดยมีผู้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

Ennis and Fisher (1987, pp.12-15) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่ามี 14 ประการ ดังนี้

1. มีความเพียรพยายามในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ชัดเจน

2. มีความมุ่งมั่นในการหาเหตุผลประกอบ

3. มีความรอบคอบในการรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน
4. มีความพยายามใช้และอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
5. มีความตระหนักถึงปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์
6. มีความเข้าใจหลักการสำคัญ
7. มีความสนใจเก็บรายละเอียดประเด็นหลักที่มีความสัมพันธ์กัน
8. มีความตระหนักในทางเลือกหลากหลาย
9. มีจิตใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
10. มีเหตุผลปรับเปลี่ยนความคิดได้หากมีเหตุผลที่ดีกว่า
11. มีความมุ่งมั่นในการเลือกประเด็นที่สำคัญ
12. มีความพยายามจัดการกับความซับซ้อนได้ตามลำดับ
13. มีการใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
14. ใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้อื่น

2.5.6 เครื่องมือแบบวัดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นมาตรฐาน มีผู้เชี่ยวชาญได้สร้างขึ้น ได้แก่

2.5.6.1 Watson–Glaser Critical Thinking Appraisal ลักษณะทั่วไปของแบบสอบนี้สร้างโดย Watson และ Glaser มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องฉบับปรับปรุงล่าสุดในปี ค.ศ. 1980 สำหรับนักเรียนระดับ ม.3 ถึงวัยผู้ใหญ่ แบบสอบมี 2 แบบ ซึ่งคู่ขนานกันคือแบบ A และแบบ B แต่ละแบบประกอบด้วยแบบสอบย่อยมีข้อสอบรวม 80 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 50 นาที แต่ละแบบสอบย่อยวัดความสามารถในการคิดต่าง ๆ กัน ดังนี้

1) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง (Inference) เป็นการวัดความสามารถในการตัดสินใจและจำแนกความน่าจะเป็นข้อสรุปว่าข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จลักษณะของแบบสอบย่อยนี้มีการกำหนดสถานการณ์มาให้และมีข้อสรุปของสถานการณ์ 3-5 ข้อสรุป จากนั้นผู้พิจารณาตัดสินว่าข้อสรุปเป็นเช่นไร โดยเลือกจากตัวเลือก 5 ตัวเลือก ได้แก่ เป็นจริง (True) น่าจะเป็นจริง (Probably True) ข้อมูลที่ให้ไม่เพียงพอ (Insufficient Data) น่าจะเป็นเท็จ (Probably False) และเป็นเท็จ (False)

2) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น เป็นการวัดความสามารถในการจำแนกว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ข้อความใดไม่เป็น ลักษณะของแบบสอบย่อยนี้มีการกำหนดสถานการณ์มาให้ และมีข้อความตามมา สถานการณ์ละ 2-3 ข้อความ จากนั้นผู้ตอบต้องพิจารณาตัดสินข้อความในแต่ละข้อว่า ข้อใดเป็นหรือไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้นของสถานการณ์ทั้งหมด

3) ความสามารถในการนิรนัย เป็นการวัดความสามารถในการหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล จากสถานการณ์ที่กำหนดมาให้ โดยใช้หลักตรรกศาสตร์ลักษณะของแบบสอบย่อยนี้

จะมีการกำหนดสถานการณ์มาให้ 1 ย่อหน้า แล้วมีข้อสรุปตามมา สถานการณ์ละ 2-4 ข้อ จากนั้นผู้ตอบต้องพิจารณาตัดสินว่าข้อสรุปในแต่ละข้อเป็นข้อสรุปที่เป็นไปได้หรือไม่ตามสถานการณ์นั้น

4) ความสามารถในการแปลความ เป็นการวัดความสามารถในการให้นำหนักข้อมูลหรือหลักฐาน เพื่อตัดสินความเป็นไปได้ของข้อสรุป ลักษณะขอบแบบสอบย่อยนี้มีการกำหนดสถานการณ์มาให้แล้วมีข้อสรุปสถานการณ์ละ 2-3 ข้อ จากนั้นผู้ตอบต้องพิจารณาตัดสินว่าข้อสรุปในแต่ละข้อว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ภายใต้สถานการณ์อันนั้น

5) ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง เป็นการวัดความสามารถในการจำแนกการใช้เหตุผลว่าสิ่งใดเป็นความสมเหตุสมผล ลักษณะของแบบสอบย่อยนี้มีการกำหนดชุดของคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญมาให้ ซึ่งแต่ละคำถามมีชุดของคำตอบพร้อมกับเหตุผลกำกับ จากนั้นผู้พิจารณาตัดสินว่าคำตอบใดมีความสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับคำถามหรือไม่ และให้เหตุผลประกอบต้องพิจารณาตัดสินว่าคำตอบใดมีความสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับคำถามหรือไม่และให้เหตุผลประกอบ

2.5.6.2 Cornell Critical Thinking Test, Level X and Z ลักษณะทั่วไปของแบบสอบ Cornell Critical Thinking Test พัฒนาโดย Ennis และ Millman พัฒนาขึ้นมาโดยยึดทฤษฎีของ Ennis เป็นหลักทฤษฎีได้กำหนดว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1) การนิยามปัญหา สิ่งที่เกี่ยวข้องและการทำให้กระจ่าง ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1) ระบุประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญระบุข้อสรุป
- 1.2) ระบุเหตุผลที่ปรากฏและไม่ปรากฏ
- 1.3) ตั้งคำถามให้เหมาะในแต่ละสถานการณ์
- 1.4) ระบุข้อตกลงเบื้องต้น

2) การพิจารณาตัดสินข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1) ตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต
- 2.2) ตัดสินความเกี่ยวข้องของข้อมูลกับปัญหา
- 2.3) ตระหนักในความคงเส้นคงวาของข้อมูล

3) การอ้างอิงเพื่อการแก้ปัญหาและการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1) ตัดสินสรุปแบบอุปนัยและอ้างอิง
- 3.2) การนิรนัย

แบบสอบ Cornell Critical Thinking Test ทั้ง Level X และ Z เหมาะสำหรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่ม และสมรรถภาพที่มุ่งวัดมีความแตกต่างกันตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้โดย 26 แบบสอบ Level X ใช้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาประกอบด้วยข้อสอบ

เลือกตอบ 71 ข้อ โดยวัดองค์ประกอบของการคิด 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ การอ้างอิงแบบอุปนัย การตัดสินใจที่น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต การนิรนัย และการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งสมรรถภาพที่มุ่งวัดครอบคลุม 7 ลักษณะ ยกเว้นสมรรถภาพที่ 7-9

แบบสอบ Cornell Critical Thinking Test Level Z ใช้สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งผู้ใหญ่ประกอบด้วย ข้อสอบแบบเลือกตอบ 52 ข้อ โดยวัดองค์ประกอบของการคิด 7 ด้าน คือ การนิรนัย การให้ความหมาย ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การสรุปโดยอ้างเหตุผลที่สนับสนุนด้วยข้อมูลการสรุปโดยการทดสอบสมมติฐาน และการทำนาย การนิยามและการใช้เหตุผลที่ไม่ปรากฏ และการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งสมรรถภาพที่มุ่งวัดครอบคลุมทั้ง 10 ลักษณะ ยกเว้นสมรรถภาพที่ 7 และเน้นน้อยลงสำหรับสมรรถภาพที่ 3 และ 4

แบบวัด Ross Test of Higher Cognition Process แบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณฉบับนี้ สร้างโดย John และ Catherine ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 จากนั้นมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนปีล่าสุด ค.ศ. 1979 แบบวัดนี้ใช้วัดการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กตั้งแต่ระดับ 4 ถึงระดับ 6 โดยวัดความสามารถของเด็กในด้านการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ซึ่งสร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Bloom's Taxonomy of Educational Objective) ข้อสอบมีทั้งสิ้น 105 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

1. การอุปมาอุปไมย (Analogies)
2. การอ้างเหตุผลแบบนิรนัย (Deductive Reason)
3. ข้ออ้างที่ผิด (Missing Premises)
4. ความสัมพันธ์แบบนามธรรม (Abstract Relation)
5. การจัดลำดับ (Sequential Synthesis)
6. ยุทธวิธีการตั้งคำถาม (Questioning Strategies)
7. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง (Analysis of Relevant and Irrelevant Information)

8. การวิเคราะห์การอ้างเหตุผล (Analysis of Attributes) ซึ่งในแต่ละตอนของแบบวัดจะได้แต่ตอนที่ 1, 3 และตอนที่ 7 จะเป็นการวัดความสามารถขั้นการวิเคราะห์และตอนที่ 4, 5 และตอนที่ 8 จะเป็นการวัดความสามารถขั้นการสังเคราะห์ส่วนตอนที่ 2 และ 6 จะเป็นการวัดความสามารถขั้นการประเมินในการดำเนินการสอบจะแบ่งการสอบออกเป็น 2 ช่วง โดยช่วงที่ 1 จะสอบตั้งแต่ตอนที่ 1-5 และช่วงที่ 2 ตั้งแต่ตอนที่ 6-8 โดยแต่ละครั้งจะใช้เวลาสอบ 60 นาที

ปณิตา วรรณพิรุณ (2551, น. 280) ได้ทำการศึกษาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมาตรฐาน คือ Cornell Critical Thinking Test Level Z (Ennis and Millan, 1985) ใช้วัดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวัดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้แก่ ตามแนวคิดของ Ennis ได้แก่

1. การสรุปแบบนิรนัย หมายถึง ความสามารถในการหลักการใหญ่ไปแตกเป็นหลักการย่อย โดยการหลักการเหตุผลทางตรรกศาสตร์ เพื่อสรุปผลที่ตามมาจากข้อสรุปนั้น ๆ ได้
2. การให้ความหมาย หมายถึง ความสามารถในการบอกคำเหมือน หรือคำที่มีความหมายคล้ายกันได้
3. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล รายละเอียดของข้อมูล โดยการสังเกตและแปลความหมายร่วมกับการสังเกต การตัดสินใจผลของข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเอง
4. การสรุปแบบอุปนัย หมายถึง ความสามารถในการหาเหตุผลเพื่อนำไปสรุป โดยยกตัวอย่างรายละเอียดย่อยได้
5. การสรุปโดยการทดสอบสมมติฐานและการทำนาย หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาทางเลือกที่สมเหตุสมผลที่สุดจากแหล่งข้อมูล
6. การนิยามและการระบุข้อสันนิษฐาน หมายถึง ความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อกำหนดปัญหาทำความเข้าใจความตกลงกับความหมายของคำ ข้อความและกำหนดเกณฑ์ อธิบายสาเหตุและระบุข้อสันนิษฐานจากนิยามและข้อกำหนดไว้ได้

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ กระบวนการคิดของนักเรียนด้วยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้ความรู้ความคิดและประสบการณ์ของตนเอง ในการพิจารณาหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

2.6 ความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลนั้นมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจได้โดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดที่ความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจได้ ความพึงพอใจได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2551, น. 23) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้สิ่งที่ได้รับจากการบริการไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการ

กัลยา ทองอ้วน (2552, น.34) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลนั้น ๆ ที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในเชิงบวก ดังนั้นพอกกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจที่มีต่อกรเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจชอบในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

จรัส โพธิ์จันทร์ (2553, น.17) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกในทางบวก ทางเป็นกลาง ทางเป็นลบ ความรู้สึกเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่กล่าวคือ หากความรู้สึกโน้มเอียงไปในทางบวกการปฏิบัติหน้าที่จะมีประสิทธิภาพสูงแต่หากความรู้สึกโน้มเอียงไปในทางลบการปฏิบัติหน้าที่จะมีประสิทธิภาพต่ำ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.10) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึก กระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจและสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมาย

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

2.6.2 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัด

การศึกษาคุณลักษณะอาจดูได้จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยกรอบแนวความคิดหรือสมมติฐานการวิจัย จากนั้นจึงศึกษาคุณลักษณะ หรือตัวแปรที่จะวัดให้เข้าใจอย่างละเอียดทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการ

ขั้นที่ 2 กำหนดประเภทของข้อคำถาม

ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. คำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเต็มที่ ซึ่งคาดว่าจะน่าจะได้คำตอบที่แน่นอน สมบูรณ์ ตรงกับสภาพความเป็น

จริงได้มากกว่าคำตอบที่จำกัดวงให้ตอบ คำถามปลายเปิดจะนิยมใช้กันมากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าคำตอบจะเป็นอย่างไรหรือใช้คำถามปลายเปิดในกรณีที่ต้องการได้คำตอบเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถามปลายปิด แบบสอบถามแบบนี้มีข้อเสียคือ มักจะถามได้ไม่มากนัก การรวบรวมความคิดเห็นและการแปลผลมักจะมีความยุ่งยาก

2. คำถามปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดไว้เท่านั้น คำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้ามักได้มาจากการทดลองใช้คำถามในลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิด หรือการศึกษารอบแนวความคิด สมมติฐานการวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการ คำถามปลายเปิดมีวิธีการเขียนได้หลาย ๆ แบบ เช่น แบบให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง แบบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แบบผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญหรือแบบให้เลือกคำตอบหลายคำตอบ

ขั้นที่ 3 การร่างแบบสอบถาม

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด และกำหนดประเภทของข้อคำถามที่จะมีอยู่ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด โดยเขียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่ได้กล่าวไว้แล้ว และหลักการในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้าง โดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะทำ
2. ต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันการมีข้อคำถามนอกประเด็นและมีข้อคำถามจำนวนมาก
3. ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด โดยมีจำนวนข้อคำถามที่พอเหมาะ ไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องหนึ่งๆ นั้นควรมีข้อคำถาม 25-60 ข้อ
4. การเรียงลำดับข้อคำถาม ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อยๆ ไว้เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจนและง่ายต่อการตอบ นอกจากนั้นต้องเรียงคำถามง่ายๆ ไว้เป็นข้อแรกๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ตอบอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญๆ ไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถาม เพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลง ทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก
5. ลักษณะของข้อความที่ดี ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามนั้น ควรมีลักษณะดังนี้
 - 5.1 ข้อคำถามไม่ควรยาวจนเกินไป ควรใช้ข้อความสั้น กระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเรื่อง
 - 5.2 ข้อความ หรือภาษาที่ใช้ในข้อความต้องชัดเจน เข้าใจง่าย

5.3 ค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามไม่ควรเกินหนึ่งชั่วโมง ข้อคำถามไม่ควรมากเกินไปจนทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้า

5.4 ไม่ถามเรื่องที่เป็นความลับเพราะจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

5.5 ไม่ควรใช้ข้อความที่มีความหมายกำกวมหรือข้อความที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน

5.6 ไม่ถามในเรื่องที่รู้แล้ว หรือถามในสิ่งที่วัดได้ด้วยวิธีอื่น

5.7 ข้อคำถามต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ

5.8 ข้อคำถามหนึ่ง ๆ ควรถามเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และตรงจุดซึ่งจะง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.9 คำตอบหรือตัวเลือกในข้อคำถามควรมีมากพอ หรือให้เหมาะสมกับข้อคำถามนั้น แต่ถ้าไม่สามารถระบุได้หมดก็ให้ใช้ว่าอื่น ๆ โปรดระบุ

5.10 ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่จะทำให้ผู้ตอบไม่ตอบตามความเป็นจริง

5.11 คำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ต้องสามารถนำมาแปลงออกมาในรูปของปริมาณและใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้ เพราะปัจจุบันนิยมใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นแบบสอบถามควรคำนึงถึงวิธีการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแบบสอบถาม

หลังจากที่สร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข และควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามนั้นด้วยเพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม

เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็ก ๆ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทำได้หลายวิธี แต่ที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่

1. ความตรง (Validity) หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือ การที่แบบสอบถามมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ

ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินเนื้อหาของข้อถามเป็นรายข้อ

1.2 ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion-related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง แบ่งออกได้เป็นความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ และความเที่ยงตรงตามสภาพ สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ทั้งของ Pearson และ Spearman และ ค่า t-test เป็นต้น

1.3 ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบสอบถามที่สามารถวัดได้ตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี ซึ่งมักจะมีในแบบวัดทางจิตวิทยาและแบบวัดสติปัญญา สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามโครงสร้างมีหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การตรวจสอบในเชิงเหตุผล เป็นต้น

2. ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง เครื่องมือที่มีความคงเส้นคงวา นั่นคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่ จะวัดกี่ครั้งผลจะได้เหมือนเดิม สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงมีหลายวิธีแต่นิยมใช้กันคือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบาร์ช (Cronbach's Alpha Coefficient: α coefficient) ซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลที่มีการแบ่งระดับการวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวนเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ผู้ตอบอ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการซึ่งจะทำให้ผลงานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม

จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโดยจำนวนที่จัดพิมพ์ควรมีน้อยกว่าจำนวนเป้าหมายที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรมีการพิมพ์สำรองไว้ในกรณีที่แบบสอบถามเสียหายหรือสูญหายหรือผู้ตอบไม่ตอบกลับแนวทางในการจัดพิมพ์แบบสอบถาม มีดังนี้

1. การพิมพ์แบ่งหน้าให้สะดวกต่อการเปิดอ่านและตอบ
2. เว้นที่ว่างสำหรับคำถามปลายเปิดไว้เพียงพอ
3. พิมพ์อักษรขนาดใหญ่ชัดเจน
4. ใช้สีและลักษณะกระดาษที่เอื้อต่อการอ่าน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและ

อุปกรณ์ ใช้การวัดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจา วงษา (2554, น. 21-158) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของเอ็นนิสและเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของเอ็นนิสเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เสริมสร้างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) ประเมินคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของเอ็นนิสและเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาชีพรุ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษี เพ็ชรทวีพรเดช (2558, น. 24-31) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนที่เป็นตัวแทนทั่วประเทศ 600 คน โรงเรียนบดินทรเดชา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงพหุแบบวัดซ้ำ จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มี 4 องค์ประกอบ คือ

การกำหนดความชัดเจนของปัญหา การแสวงหาแนวทางในการตอบปัญหา การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และการลงข้อสรุปและตัดสินใจ 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีหลักการสำคัญคือ เป็นรูปแบบที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นสร้างแรงจูงใจ ชั้นให้ข้อมูลสู่ประเด็นสำคัญ ชั้นร่วมกันสืบเสาะค้นหา ชั้นพิจารณาไตร่ตรอง และชั้นมองเห็นการค้นพบ ซึ่งเรียกว่า M4D Learning Method 3) เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อติคุณ สินธนาปัญญา (2558, น. 80-91) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคมวัฒนธรรมไทย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคมวัฒนธรรมไทย 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคมวัฒนธรรมไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบางเขน (ไ้สวัสดิอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคม วัฒนธรรมไทยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.11/82.97 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 16.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.13 ในส่วนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 24.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.17 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กฤษฎณา โลหการก (2560, น. 28-39) ได้ทำการศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชาวเผ่าม้ง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดตากการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชาวเผ่าม้ง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชาวเผ่าม้ง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดตาก ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบตามองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3 องค์ประกอบ คือ 1) การนิยามปัญหา 2) การพิจารณาตัดสินใจและประมวลผลข้อมูล 3) การลงข้อสรุป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t-test) จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชาวเผ่าม้ง ที่ศึกษา มีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เฉลี่ย 13.07 คะแนน เมื่อทำการแบ่งระดับทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักเรียนกลุ่มนี้มีค่าคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ระดับ พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.33 และระดับน้อยมากคิดเป็นร้อยละ 63.33 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า องค์ประกอบที่ นักเรียนตอบถูกมากที่สุด

นิศาชล ฉัตรทอง (2561, น. 146-151) ได้ทำการศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 334 คน มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คน ได้มาจากการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและแบบวัดทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งมีความเชื่อมั่นด้วยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.84 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 67.57 เมื่อพิจารณาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ทุกด้านโดยทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการรับรู้ข้อตกลงเบื้องต้นมีร้อยละคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 81.88) รองลงมาคือด้านการสรุปอ้างอิง (คิดเป็นร้อยละ 71.67) และด้านการประเมินข้อโต้แย้ง (คิดเป็น ร้อยละ 60.00)

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Woodall (2003) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสืบสอบทางสังคมในการสอนนักเรียนระดับ 6 เป็นการใช้กลุ่มทดลองที่ใช้แนวคิดการสืบสอบ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ ผลการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีการคิดไตร่ตรอง มีปฏิสัมพันธ์ มีทักษะการควบคุมตนเองและการแสดงออกอย่าง มีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจและการรู้คิด นอกจากนั้นแล้วยังมีความแตกต่างในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และการวิเคราะห์ภาระงาน

Ruff (2005) ได้การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการสอดแทรก กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาระดับวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 39 คน รูปแบบการสอนเน้นการสอนทักษะและคุณลักษณะ ของผู้คิดอย่างมีวิจารณญาณ การรวบรวมข้อมูลใช้ The California Critical Thinking Skills Test (CCTST) ส่วนคุณลักษณะผู้คิดอย่างมีวิจารณญาณใช้ The California Critical Thinking Dispositions

Inventory (CCTDI) ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะและลักษณะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญนักเรียนหญิงมีทักษะและคุณลักษณะสูงกว่านักเรียนชายในกลุ่มทดลอง

O'Brien (2013) ได้ทำการศึกษาการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณกับนักเรียนหลายคน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ซึ่งช่วยในเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และมีประสบการณ์ที่ดีเรียนรู้ที่จะถามคำถามที่เหมาะสมและสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการเชื่อมต่อกับข้อมูลที่มีความจำเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ในรูปแบบการเขียนเรียงความ นักเรียนได้อธิบายความแตกต่างกันข้อเท็จจริงแนวคิดหรือความคิดของการพัฒนาในช่วงบทเรียนและตั้งคำถามที่ชาญฉลาดอย่างใดอย่างหนึ่ง นักเรียนมีโอกาสที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกและการใช้เหตุผลเข้ามาในความเข้าใจของพวกเขาในขณะที่การปลูกฝังทักษะการคิดที่สำคัญ เครื่องมือวิจัยมีดังนี้ 1) เส้นเวลาของกิจกรรมสำหรับการศึกษา 2) คำแนะนำสำหรับนักเรียน 3) การให้คะแนนรูปรีด 4) การพัฒนาที่สำคัญของความคิดการศึกษาดหมายถึงผู้ปกครอง 5) การพัฒนาการศึกษาดำเนินการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณที่โรงเรียนคริสเตียนมิตรภาพความยินยอมแบบฟอร์ม 6) ให้คะแนนรูปรีดประจำวัน 7) คำถามเพิ่มเติม 8) ครูสำรวจรายสัปดาห์ และ 9) ชุดรายการของคำถาม ผลการทดลองพบว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสที่จะเขียนขึ้นอยู่กับแบบฟอร์มจะสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณโดยคะแนนของสัปดาห์ที่สามซึ่งเป็นด้านการจัดอันดับของเวลาที่จะคิดช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาส เพื่อรวบรวมการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการตอบสนองของพวกเขา เช่นเดียวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ: การพัฒนาอย่างมีวิจาร์ณญาณเอกสารทักษะการคิด ครูมีความเข้าใจในสิ่งที่เป็นเป้าหมายสูงสุดศึกษาเห็นความแตกต่างได้ทันทีและมีการปรับวิธีการซึ่งต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ เมื่อทักษะเหล่านี้จะรุนแรงขึ้นก็มีความสำคัญวิธีการที่ผ่านเอกสารรายวันหรือรายสัปดาห์เช่นเดียวกับงานอื่น ๆ ที่แตกต่างกันเช่นเรียงความและคำถามทดสอบ

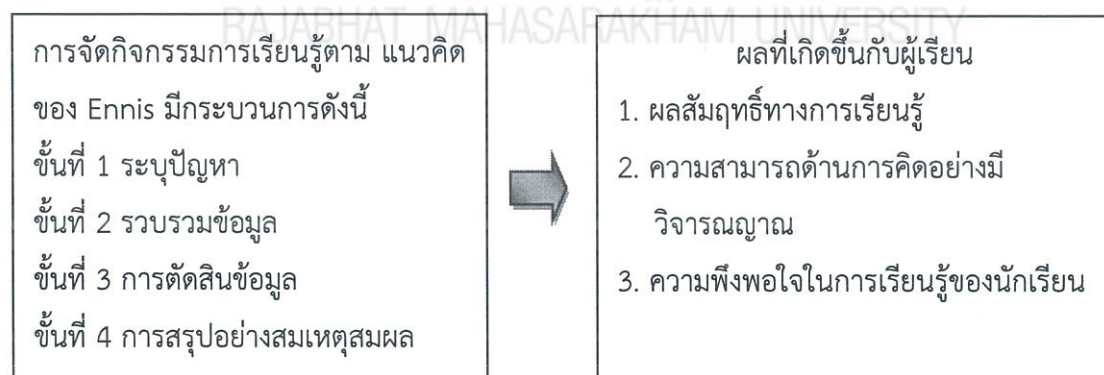
Angela (2014, pp. 191-207) ได้ทำการศึกษากระบวนการคิดแบบมีวิจาร์ณญาณผ่านกรอบทฤษฎีโครงสร้างนิยม อันเป็นปรัชญาการศึกษาที่วางอยู่บนความเชื่อที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการศึกษาการเรียนการสอนด้วยตนเองในชั้นเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในหลักสูตรศิลปศาสตร์ โดยทำการศึกษาจำนวน 3 คน ที่กำลังศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์ในฮ่องกง โดยการใช้กรอบทฤษฎีสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวทาง Constructivist Learning Environment Survey (CLES) แบบทดสอบสอบความสามารถในการคิดแบบวิจาร์ณญาณของคอร์เนลล์ในระดับ X (Cornell Critical Thinking Test Level X) และข้อมูลเชิงสถิติพื้นฐานของอายุและเพศ จากการศึกษาสามารถกล่าวโดยสรุปว่าผู้เรียนยอมรับการเรียนรู้ของพวกเขาในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งอายุและกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ และ

นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มหนึ่ง มีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้เฉพาะของพวกเขาเองได้ในระดับสูง นอกจากนั้นแล้วความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบวิจารณ์ญาณในระดับสูง ยังสะท้อนออกมาผ่านการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ที่ชี้ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตามแนวทาง CLES นั้นอยู่ในระดับ 3-5

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการวิจัยจะต้องอาศัยรูปแบบการสอนต่าง ๆ ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งนี้ได้ยึดรูปแบบหรือวิธีการสอนตามแนวคิดของ Ennis ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นการส่งเสริมและมีการพัฒนาให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณการทำงานกลุ่มทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นการทำงานกลุ่ม เพื่อร่วมมือปราชญ์แก้ปัญหา

2.8 กรอบแนวคิดวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีกรอบแนวคิดการวิจัยสรุปได้ดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์สากล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 229 คน ซึ่งมีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกัน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 ของโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์สากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเรื่องสถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.3.1 การสร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.3.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1.3 ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และเนื้อหา สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำมาสอนตามแนวคิดของบลูม ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าสามารถศึกษาได้จาก ตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1

การวิเคราะห์คัดเลือกเนื้อหาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลก ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง

แผน	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง
2. ผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	ให้เหตุผล ผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง
3. การขาดแคลนทรัพยากร	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์สาเหตุของการขาดแคลนทรัพยากร
4. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	จำแนกสาเหตุของปัญหาด้านเศรษฐกิจได้
5. ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	จำแนกสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมได้
6. ปัญหาความเสื่อมของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	จำแนกสาเหตุของปัญหาความเสื่อมของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
7. การขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์สาเหตุการขยายตัวของลัทธิก่อการร้ายได้อย่างถูกต้อง

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผน	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
8. ผลการขยายตัวของ ลัทธิก่อการร้าย	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการขอมุขยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์ผลของการขยายตัว ของลัทธิก่อการร้ายได้อย่าง ถูกต้อง
9. การขาดดุลภาพทาง การเมืองระหว่าง ประเทศ	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการขอมุขยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์สาเหตุของการขาด ดุลภาพทางการเมืองระหว่าง ประเทศได้อย่างถูกต้อง
10. ความขัดแย้งทาง ศาสนา	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการขอมุขยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	ให้เหตุผลของความขัดแย้งทาง ศาสนาได้อย่างถูกต้อง
11. สงครามใน อัฟกานิสถาน	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการขอมุขยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	วิเคราะห์เหตุการณ์สงคราม อัฟกานิสถานได้อย่างถูกต้อง
12. สงครามอิรัก	ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการขอมุขยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น	ให้เหตุผลของเหตุการณ์ สงครามอิรักได้อย่างถูกต้อง

3.3.1.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้หัวข้อ เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เป็นแกนหน่วย ตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ และครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.3.1.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลก ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ และผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งการเรียนรู้ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

ตารางที่ 3.2

แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เรื่องสถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 จำนวน 12 ชั่วโมง

	แผนการจัดการเรียนรู้ / ชื่อแผน	จำนวนชั่วโมง
1	เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2011	1
2	ผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2011	1
3	การขาดแคลนทรัพยากร	1
4	ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	1
5	ปัญหาสิ่งแวดล้อม	1
6	ปัญหาความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1
7	การขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย	1
8	ผลการขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย	1
9	การขาดดุลภาพทางการเมืองระหว่างประเทศ	1
10	ความขัดแย้งทางศาสนา	1
11	สงครามในอัฟกานิสถาน	1
12	สงครามอิรัก	1

3.3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตรงกับการทำวิจัยครั้งนี้คือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร วุฒิ (คอ.ด.) สาขาวิจัยและพัฒนา หลักสูตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรการเรียนและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง วุฒิ (กศ.ด.) สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3) อาจารย์นันทชา อุเงิน วุฒิ (ศศ.ม.) สาขาประวัติศาสตร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4) คุณครูเกศสรินทร์ตรีเดช วุฒิ (ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5) คุณครูจุฑารัช สมภูมิวุฒิ (ค.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3.3.1.7 นำผลการประเมินที่ผู้เขียนชาวยุประเมินโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของ Likert ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 120-121) คือ พึงพอใจระดับมากที่สุด พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับปานกลาง พึงพอใจระดับน้อย และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

กำหนดเกณฑ์แปลผลความพึงใจ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

1.50 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เขียนชาวยุประเมินแล้วมาหาค่าเฉลี่ยโดยให้ค่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 4.40 – 4.80 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ตัดสินถือว่าแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ได้

3.3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ

3.3.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาตำราและเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของบรูม ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากเทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบ เพื่อเป็นแนวในการสร้างและการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและตัวชี้วัดแต่ละเรื่อง แต่ละเนื้อหา กำหนดสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551, น. 3-5)

3.3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 30 ข้อ

ตารางที่ 3.3

สัดส่วนคะแนนของแบบทดสอบด้านพฤติกรรม

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
1. เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001	วิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง	4	3
2. ผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2011	ให้เหตุผล ผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2011 ได้อย่างถูกต้อง	4	3
3. การขาดแคลนทรัพยากร	วิเคราะห์สาเหตุของการขาดแคลนทรัพยากร	4	2
4. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	จำแนกสาเหตุของปัญหาด้านเศรษฐกิจได้	5	3
5. ปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำแนกสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมได้	3	2
6. ปัญหาความสัมพันธ์ของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำแนกสาเหตุของปัญหาความสัมพันธ์ของ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	3	2
7. การขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย	วิเคราะห์สาเหตุการขยายตัวของลัทธิ ก่อการร้ายได้อย่างถูกต้อง	3	2
8. ผลการขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย	วิเคราะห์ผลของการขยายตัวของลัทธิ ก่อการร้ายได้อย่างถูกต้อง	3	2
9. การขาดดุลภาพทางการเมือง ระหว่างประเทศ	วิเคราะห์สาเหตุของการขาดดุลภาพทาง การเมืองระหว่างประเทศได้อย่างถูกต้อง	5	3
10. ความขัดแย้งทางศาสนา	ให้เหตุผลของความขัดแย้งทางศาสนาได้อย่าง ถูกต้อง	3	2
11. สงครามในอัฟกานิสถาน	วิเคราะห์เหตุการณ์สงครามอัฟกานิสถานได้ อย่างถูกต้อง	3	2
12. สงครามอิรัก	ให้เหตุผลของเหตุการณ์สงครามอิรักได้อย่าง ถูกต้อง	5	4
	รวม	45	30

3.3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นทั้งหมด 45 ข้อ เสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง จากนั้นนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมิน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบรายข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ค่านวนค่า IOC (Index of Item-Objective) ของข้อสอบรายข้อแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม จำนวนนักเรียน 37 คน นำผลที่ได้หาค่าอำนาจจำแนก ความยากง่าย และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบต่อไป(อพันธ์ พูลพุทธา, 2558, น. 148)

3.3.2.5 รวบรวมข้อสอบที่มีค่า IOC= 0.80 – 1.00 ผ่านเกณฑ์จัดทำเป็นแบบทดสอบทดลองให้นำไป (Try-Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม จำนวน 37 คน ซึ่งมีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกัน

3.3.2.6 นำกระดาษของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน โดยวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของ Brennan (อพันธ์ พูลพุทธา, 2558, น. 154)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน พบว่าแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.78 และหาค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.54

3.3.2.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบอิงเกณฑ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน โดยใช้วิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.112) ผลพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

3.3.2.8 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจำนวน 30 ข้อ ข้อเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบจริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.3.1 ผู้วิจัยค้นคว้าดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แนวคิดของ Ennis (1985, p. 45-48) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1) ทักษะการนิยาม ได้แก่ การระบุจุดสำคัญของประเด็นปัญหา ข้อสรุป ระบุเหตุผล ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ การระบุเงื่อนไข และข้อตกลงเบื้องต้น

2) ทักษะการตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูล การตัดสินความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การพิจารณาความสอดคล้อง

3) ทักษะการสรุปอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การอ้างอิงและการสรุปแบบอุปนัย การนิรนัยโดยมีความตรง การทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างน่าเชื่อถือ

3.3.3.2 กำหนดนิยามความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดรายการสอบถาม

3.3.3.3 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค 4 ระดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ ดีมาก และดีเยี่ยม โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

กำหนดเกณฑ์แปลคะแนน ดังนี้

- 4 หมายถึง ดีเยี่ยม
- 3 หมายถึง ดีมาก
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

3.3.3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวเลือก ตามขั้นตอนการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้ค่า IOC = 0.80 ถึง 1.00 ผ่านเกณฑ์จัดทำเป็นแบบทดสอบ

3.3.3.5 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.4 แบบสอบถามพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและวิธีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทแบบทดสอบถามจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้อง

3.3.4.2 กำหนดนิยามความพึงพอใจเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดรายการสอบถามของแบบสอบถามและออกแบบโครงสร้างแบบสอบถามชนิดของแบบสอบถามความพึงพอใจที่เลือกใช้

3.3.4.3 กำหนดรายการสอบถามและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามโครงสร้างของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ พึงพอใจระดับมากที่สุด พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับปานกลาง พึงพอใจระดับน้อย และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

กำหนดเกณฑ์แปลผลความพึงใจ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 120-121)

- 5 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

2 หมายถึง ฟังพอใจระดับน้อย

1 หมายถึง ฟังพอใจระดับน้อยที่สุด

3.3.4.4 นำแบบสอบถามที่ขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่าง รายการสอบถามกับนิยามความพึงพอใจ

+1 เมื่อแน่ใจว่ารายการสอบถามสอดคล้องกับความพึงพอใจ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการสอบถามสอดคล้องกับความพึงพอใจ

-1 เมื่อแน่ใจว่ารายการสอบถามไม่สอดคล้องกับความพึงพอใจ

คำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective) ของแบบสอบถามรายชื่อแล้วได้

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

3.3.4.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจให้เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวม ข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.5 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pre-experimental Design โดยมีลักษณะการทดลอง ดังตารางที่ 3.4 (ประสาทเนื่องเฉลิม, 2560, น.120)

ตารางที่ 3.4

แบบแผนการทดลองแบบ One shot case study

กลุ่ม	Treatment	(Post-test)
ทดลอง	X	O

X หมายถึง การทดลองกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

O หมายถึง ทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน เชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ดำเนินการสอนตามแผนจัดการเรียนรู้ทำการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ และทดสอบด้วยแบบทดสอบย่อย ประจำแผนของแต่ละแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้

3.4.2 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการทดลองจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 45 ข้อ เลือกไว้จำนวน 30 ข้อ ในเวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3.4.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการทดลองจัดกิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 15 ข้อ ในเวลาการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3.4.4 นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

3.5.2 วิเคราะห์ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการทดลองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ ในเวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์แปลผลความพึงพอใจที่กำหนด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

3.6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. 2560, น.224 - 225)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P (อรัญ ชูยกระเดื่อง, 2557, น. 69)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-2)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (อรัญ ชูยกระเดื่อง, 2557, น. 73)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (3-3)$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคน

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือได้แก่

3.6.2.1 การหาค่าความตรงตามเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตรดังนี้ (อพันธ์ พูลพุทธา, 2558, น. 148)

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าสร้างข้อสอบได้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสร้างข้อสอบได้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าสร้างข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-4)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวชี้วัด
 $\frac{\sum R}{N}$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.6.2.2 การหาค่าความยากของแบบทดสอบโดยคำนวณจากสูตร (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2560, น.190)

$$p = \frac{R}{N} \quad (3-5)$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากของแบบทดสอบ
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.6.2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (B) ตามวิธีของBrennanใช้สูตรดังนี้ (อพันธ์ พูลพุทธา, 2558, น. 154)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2} \quad (3-6)$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ต้องตอบถูก
 N₁ แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
 N₂ แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

3.6.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีของ Lovett (อพันธ์ พูลพุทธา, 2558, น. 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2} \quad (3-7)$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3.6.2.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ไพศาล วรคำ, 2554, น. 281)

$$KR20 = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum P_i q_i}{S_t^2} \right] \quad (3-8)$$

เมื่อ	$KR20$	แทน	เป็นความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	เป็นจำนวนข้อสอบ
	P_i	แทน	เป็นสัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อที่ i
	q_i	แทน	เป็นสัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อที่ i หรือ เท่ากับ $1-P_i$
	S_t^2	แทน	เป็นความแปรปรวนของคะแนนรวม t

3.6.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบโดยใช้การทดสอบ ค่า (t-test) แบบ One Sample t-test วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตร (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2560, น.229-230)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{\frac{s}{\sqrt{n}}} \quad (3-9)$$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบ
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
Σ	แทน	ผลรวม
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติใช้ทดสอบสมมติฐานการแจกแจงแบบ t-test

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 80	\bar{x}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
หลังเรียน	30	30	24	25.83	1.66	6.04	0.0000

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 25.83$ คิดเป็นร้อยละ 86.10 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ซึ่งนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 21 ถึง 28 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 70.00 ถึงร้อยละ 93.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 2 ศึกษาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยได้ใช้แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด ปรากฏดังตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.2

ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การประเมิน	การแปลผล	จำนวนนักเรียน
12 - 15	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม	26
11	ร้อยละ 70 - 74	ดี	1
7 - 10	ร้อยละ 61 - 69	พอใช้	3
1 - 6	ต่ำกว่าร้อยละ 60	ปรับปรุง	-
15	รวม	-	30

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลก ในศตวรรษที่ 21 นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถ อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิด Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

รายการ	คะแนนรายด้าน						คะแนนรวม (15 คะแนน)		การแปลผล
	การนิยามปัญหา (5)		การตัดสินใจในกร แก่นำเชื่อถือ (5)		การอ้างอิงในการ แก้ไขปัญหาและสรุป อย่างสมเหตุสมผล (5)		คะแนน	ร้อยละ	
	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ	
รวม	137	2,740.00	126	2,440.00	117	2,340.00	380	2,540.02	
\bar{X}	4.57	91.33	4.2	81.33	3.9	78.00	12.67	84.67	ดีเยี่ยม
S.D.	0.50	9.91	0.62	12	0.66	13.01	1.19	7.91	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ในการนิยามปัญหาได้ โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยมร้อยละ 84.67 เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถสูงสุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 4.4

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาที่เรียน มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	4.17	0.59	มาก
2. ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เหมาะสมกับผู้เรียน	4.07	0.74	มาก
3. ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหาที่มีความทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน	4.13	0.57	มาก
4. ข้าพเจ้าเห็นว่าเอกสารประกอบการสอนมีความเหมาะสมกับหัวข้อในการจัดกิจกรรม	4.00	0.64	มาก
5. ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหาสาระและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน	4.17	0.59	มาก
6. ข้าพเจ้าชอบที่การกำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยทักษะพิสัยและจิตพิสัย ได้อย่างเหมาะสม	4.00	0.64	มาก
7. ข้าพเจ้าชอบขั้นตอนของกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้ง่าย	4.00	0.64	มาก
8. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้มีความครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะกระบวนการสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้อย่างเหมาะสม	3.93	0.64	มาก
9. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนาน และเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญใช้วิธีการสอนหลายวิธี เช่น การทำงานกลุ่ม	4.03	0.81	มาก
10. ข้าพเจ้าชอบที่สามารถจัดกิจกรรมให้เกิดทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างเหมาะสม	4.57	0.57	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้าชอบที่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	4.00	0.64	มาก
12. ข้าพเจ้าชอบที่แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนเหมาะสม	4.10	0.92	มาก
13. ข้าพเจ้าชอบที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้และความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน	4.53	0.57	มากที่สุด
14. ข้าพเจ้าชอบตรงลักษณะ ขนาดและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสมชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย	4.53	0.57	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้าชอบการสอน สื่อนำสนใจและดึงดูดต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	4.53	0.57	มากที่สุด
16. ข้าพเจ้าชอบเทคนิคในการใช้สื่อมีความหลากหลาย เป็นที่พอใจแก่ผู้เรียน	4.47	0.63	มาก
17. ข้าพเจ้าชอบมีการจัดวางองค์ประกอบของสื่อได้อย่างเหมาะสม	4.47	0.63	มาก
18. ข้าพเจ้าชอบมีการดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับเวลา	4.47	0.63	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
19. ข้าพเจ้าชอบมีการใช้วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.47	0.63	มาก
20. ข้าพเจ้าชอบมีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา	4.57	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	4.26	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.64)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
- 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21สามารถสรุปผล อภิปรายผล การวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ข้อมูล ดังนี้

5.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 25.83 คิดเป็นร้อยละ 86.10 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ซึ่งนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 21 ถึง 28 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 70.00 ถึงร้อยละ 93.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

5.1.2 ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถ อยู่ในระดับดีเยี่ยม

5.1.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ แสดงว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก จำนวน 15 ข้อ

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis ได้ ร้อยละ 86.10 ซึ่งเป็นไปตาม ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิด Ennis กำหนดรูปแบบของแผนจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ กระบวนการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ เพื่อให้ได้กระบวนการขั้นตอนในการจัดรูปแบบการเรียน การสอนสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสนใจในกิจกรรมการเรียน การสอน ในแต่ละชั้นการสอนมีการเสริมแรงเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นใน กิจกรรมต่อการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการเผชิญต่อปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกทาง สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีเหตุผล นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และปฏิบัติงานอยู่บนหลักการและเหตุผล ส่งผลให้งานสำเร็จ อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อธิคุณ สินธนาปัญญา (2558, น. 88) ได้ทำการพัฒนาชุด กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็น พลเมืองดีในสังคม วัฒนธรรมไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคม วัฒนธรรมไทย การทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 16.84 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.13 ในส่วนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 24.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.17 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัย อังสนา อุดแจ่ม (2556, น. 72-73) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้สถานการณ์โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการสอน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.79 หรือคิดเป็นร้อยละ 32.63 หลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.24 หรือคิดเป็นร้อยละ 87.46 ความก้าวหน้าในภาพรวมนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 16.45 หรือคิดเป็นร้อยละ 54.82

5.2.2 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 12.67$, S.D. = 1.19) ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis ได้ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อนำแบบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปวัดผลที่ได้ คือ นักเรียนสามารถนิยามปัญหาสามารถตัดสินใจในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล ทำกิจกรรมงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากมีระบบความคิดอย่างเป็นขั้นตอน เกิดทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ทั้งด้านการอ่าน เขียน ฟัง และพูด สามารถนำไปพัฒนาวิธีการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่เสมอ และยังส่งผลให้นักเรียนมีสติปัญญาเฉียบแหลมพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัย ปนิตา วรณพิรุณ (2551, น. 280) ได้ทำการศึกษาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มาตรฐาน คือ Cornell Critical Thinking Test Level Z (Ennis and Millan, 1985) ใช้วัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ตามแนวคิดของ Ennis ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กุณตรี เพ็ชรทวีพรเดช (2558, น. 270) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสรุปองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณมี 4 องค์ประกอบ คือ การกำหนดความชัดเจนของปัญหา การแสวงหาแนวทางในการตอบปัญหา การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และการลงข้อสรุปและตัดสินใจ

5.2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อที่ความพึงพอใจสูงสุด ดังนี้ ข้าพเจ้าชอบที่สามารถจัดกิจกรรมให้เกิดทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.57) และ ข้าพเจ้าชอบที่มีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.50) ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้มีโอกาสลงมือทำ มีการสร้างองค์ความรู้ สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนจึงเกิดการเรียนรู้จากการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล และเมื่อไปสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะมีการจัดกิจกรรมให้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ ลักษณะของสื่อมีขนาดและสีตัวอักษรที่ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย สื่อน่าสนใจ และดึงดูดต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และมีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา จึงทำให้

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้อง จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2551, น. 23) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง เป็นภาวะการณแสดงออกถึงความรู้สึกลงในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบ การรับรู้สิ่งที่ได้รับการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้ สิ่งทีคาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้น และกำหนดไว้ซึ่งสอดคล้อง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.10) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึก กระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญกำลังใจและสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมาย และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ เบญจาง วงษา (2554, น. 54) ที่ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดเอ็นนิสและเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กระบวนการเรียนการสอนช่วยเสริมสร้างความรู้สึที่ดีในการทำงาน กับคู่สนทนา สามารถโต้แย้งเสนอความคิดและหาข้อสรุปร่วมกันได้ สร้างความคิดที่ตรึงตรองและมี วิจารณญาณ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เพื่อสร้างความสามารถด้าน การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ครูต้องคอยชี้แนะให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำในการช่วยเหลือ พร้อมทั้งคอยกระตุ้นและเสริมแรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

5.3.1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนได้เข้าใจความรู้เบื้องต้น ในการเรียนการสอน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง

5.3.1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรให้ความสนใจใน การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis และความสามารถด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ นำไปพัฒนานวัตกรรมประกอบการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการพัฒนาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระอื่น ๆ ที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการพัฒนาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้เกิดกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียงมุ่งในการทำงานและมีจิตสาธารณะ

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis และความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับทักษะการคิดขั้นสูงอื่น ๆ ได้แก่ การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัลยา ทองอ้วน. (2552). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กฤษณา โลหการก. (2560). การศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชาวเผ่าม้ง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดตาก. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 11(2), 28-41.
- กฤษณี เพ็ชรทวีพรเดช. (2558). *ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จรัส โพธิ์จันทร์. (2553). *ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์วิทยาลัยศึกษาในภาคเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2551). *เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ.ในเอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาการบริการหน่วยที่ 8 -15 (พิมพ์ครั้งที่ 14)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). *การออกแบบการสอน การบูรณาการการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2559). *การออกแบบระบบการสอน (Instructional System Design)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท วีพริ้นท์ จำกัด.
- นิตยาชล ฉัตรทอง. (2561). การศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์*, 2(2), 146-152.

- บรรจง อมรชีวิน. (2556). *การคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา วงษา. (2554). *ได้ทำการศึกษารูปแบบการกระบวนกรเรียนการสอนตามแนวคิดเอ็นนิส และเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- ประพันธ์ ศิริสุเสารัจ. (2556ก). *การพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- ปณิตา วรรณพิรุณ. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตปริญญาบัณฑิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2551). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เข้าส์ออฟเคอร์มีส์.
- ไพศาล วรคำ. (2554). *การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2551). *เทคนิคการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รายงานผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม. (2558). *รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. มหาสารคาม: โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.
- โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม. (2559). *รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. มหาสารคาม: โรงเรียน เชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.
- รุจิรา สระคำ. (2550). *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่มีสไตล์การเรียนแตกต่างกัน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรรณ บัญฉิม. (2554). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านเหตุผลกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). *การพัฒนากระบวนการศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษาการศึกษาพิเศษ แน่แนว และบรรณารักษ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ 2554*. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย*, 40(2), 50 -51.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริพร สะอาดล้วน. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2551). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2550). *พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: 9119 เทคโนโลยีปริ้นติ้ง.
- อพันธ์ พูลพุกธา. (2558). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2557). *การวิจัยทางการศึกษา (Educationl Research)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อังสนา อุดแจ่ม. (2556). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้สถานการณ์โลก ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบร่วมกับแผนผังมโนทัศน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเอสปริ้นติ้งเฮ้าส์.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2560). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทโอเอส ปริ้นติ้งเฮ้าส์.

- Ennis, R.H. (2010). *Teaching Critical Thinking : A Few Suggestions*.
Available from : [http:// www.criticalthinking.net/teaching.html](http://www.criticalthinking.net/teaching.html).
- Ennis, R.H. (1987). *A Taxonomy of critical thinking disposition and abilities*. In Michael and Jonathane Baron and Seth and SasaStermberg. (eds) *Teaching Thinking Skill: Theory and Practice*. W.HOFreeman.
- Feeley, A.J. (1985). A Logical Basic for Measuring Critical Thinking Skills. *Journal of Education Leadership*, 43 (October, 1985), 45-48.
- Feeley, A.J. (1976). *Argumentation and Debate : Rational Decision Making*. (2 nd ed.). Belmont : Wadsworth Publishing. (CD. Inc, 1976).
- Hagelskamp, J,L. (2000). *The effect of teaching critical thinking by infusion,with fogus on transfere of skill,on the moral judgment and thinking of secondary school student*. University of San Francisco, 347 pages ; AAT 9988873.
- Hughes, Claire Elizabeth. (2000). *A Comparative Study of Teaching Critical Thinking Though Persuasive Writing to Average, Gifted and Students with Learning Disabilities*. *Dissertation Abstracts. Internationl*. 65-A(05) : (1797).
- O'Brien, T.L. (2013). *The Development of Critical Thinking skills*.(Action Research seminar, Franklin Pierce University).
- Ruff, L. G. (2005). *The development of Critical Thinking skills and dispositions in first-year college students: Infusing critical Thinking instruction into a first-year thansitions course*. Doctoral dissertation, Graduate School, University of Maryland, College Park.
- Woodall, S.R. (2003). *Does inquiry-based social studies instruction make a difference for Fifth-and sixth-grade students: A study of effect. criticalthinking, and reading comprehension*. Texas A M University-Commerce.
- Yee Wan Kwan , Angela F. L. Wong(2014).*The constructivist classroom learning environment and its associations with critical thinking ability of secondary school students in liberal studies* : Springer Science+Business Media Dordrecht .

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยเครื่องมือในการวิจัยมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เวลา 12 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือนพ.ศ. 2561 ภาคเรียนที่ 2 / 2561

นางสาวนาภาเพ็ญ พานเมือง ผู้สอน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ส 4.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

สาระสำคัญ

นโยบายของสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างปาเลสไตน์และอิสราเอล ที่ผ่านมามากกว่าครึ่งศตวรรษ ได้ส่งสมความแค้นเคืองต่อสหรัฐอเมริกาในกลุ่มชาวมุสลิมหัวรุนแรง โดยเฉพาะเมื่อสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจที่ไม่มีประเทศอื่นสามารถถ่วงดุลได้เหมือนในสมัยสงครามเย็น ดังนั้น บุคคลเหล่านั้นจึงเลือกวิธีการก่อการร้ายหลายรูปแบบเป็นหนทางต่อสู้ ซึ่งรวมถึงวิธีการพลีชีพของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้เหตุผลของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง (K)
2. วิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง (P)
3. ตระหนักถึงความสำคัญของเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ได้อย่างถูกต้อง (A)

สมรรถนะที่สำคัญ

() การสื่อสาร (✓) การคิด () การแก้ปัญหา (✓) ทักษะชีวิต () การใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- () รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ (✓) ซื่อสัตย์สุจริต (✓) มีวินัย
 (✓) ใฝ่เรียนรู้ (✓) อยู่อย่างพอเพียง (✓) มุ่งในการทำงาน
 () รักความเป็นไทย (✓) มีจิตสาธารณะ

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 สนทนากับนักเรียน เพื่อทบทวนความรู้พื้นฐานหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับ เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา

2. นักเรียนศึกษานักเรียนดูวิดีโอที่สนเรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิดีโอที่สนนั้น ๆ ว่าจากสถานการณ์ข้างต้นปัญหาคืออะไรร่วมกันสนทนาวิเคราะห์และระบุปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มด้วยวิธีการจับสลากจะได้กลุ่มละ 6 คน คณะคนเก่ง ปานกลาง อ่อน โดยครูกำหนดหัวข้อให้ศึกษาและสืบค้นรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 จากเหตุการณ์การก่อการร้ายในปาล์มสโตร์ ซึ่งมีการใช้ความรุนแรงที่ออกสื่อทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นักเรียน มีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.2 สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 เกิดจากสิ่งใด

3.3 หลังจากเกิดจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีอย่างไร

3.4 ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

3.5 หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในชุมชนหรือในประเทศ จะมีคำแนะนำหรือวิธีการยุติการใช้ความรุนแรงอย่างไร

4. นักเรียนช่วยกันระดมสมองร่วมกันวิเคราะห์ในการศึกษาหัวข้อที่ครูกำหนดให้และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยการศึกษาจากใบความรู้ เรื่องเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 และร่วมกันสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันสมัย

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจข้อมูล

5. นักเรียนช่วยกันตัดสินใจความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหาของหัวข้อที่ครูกำหนดให้ในแต่ละกลุ่ม

6. นักเรียนร่วมกันศึกษารายละเอียดของข้อมูลแล้วร่วมกันวิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้โดยใช้แผนภาพความคิดเป็นความคิดรวบยอด โดยนำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์แล้ว สรุปแผนผังความคิด และสุ่มนักเรียนออกเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

7. นักเรียนออกมานำเสนอผลการสรุปแผนผังความคิด (กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที)

8. หลังจากการนำเสนอผลการสรุปแผนผังความคิดแล้ว ครูเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนซักถาม และผู้นำเสนอเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเหตุการณ์ครั้งนี้สร้างความเสียหายที่ไม่อาจประเมินได้ โดยเฉพาะชีวิตของผู้บริสุทธิ์หลายพันคนที่อยู่ในอาคารดังกล่าวและเป็นเหยื่อของการก่อการร้าย ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

ขั้นที่ 4 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 ด้วยการตัดสินใจจากข้อมูลที่เพียงพอ สรุปประเด็นและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล พร้อมให้นักเรียนทบทวนการสรุปแผนผังความคิดไปพร้อมกับจดบันทึกลงสมุด

กิจกรรมและข้อเสนอแนะ

10. นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับ เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 เพื่อจัดแสดงในชั้นเรียน และร่วมกันทำแผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลของสภาวะโลกร้อน เพื่อเผยแพร่ให้กับสมาชิกในโรงเรียนหรือชุมชนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ/อุปกรณ์

1. วิดีทัศน์ เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001
2. เอกสารประกอบการสอนวิชาประวัติศาสตร์ 4 ส 32104
3. ใบงานที่ 1
4. PowerPoint

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. ห้องสมุดกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ
3. <https://www.dmc.tv>

การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์ / การวัดและประเมินผล	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ความรู้ความเข้าใจ (K)	ตรวจแบบทดสอบ หลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ทักษะปฏิบัติ (P)	การนำเสนอ / ชิ้นงาน ตรวจใบงานที่ 1	ใบงานที่ 1 เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
คุณลักษณะนิสัย (A)	สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ในการทำงานรายบุคคล หรือกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียนในการทำงาน รายบุคคลหรือรายกลุ่ม	ประเมิน ผ่าน เกณฑ์ในระดับ คุณภาพ 2 ขึ้นไป

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของครูที่เลี้ยง

.....
.....

ลงชื่อ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(นางเกศสรินทร์ ตรีเดช)
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางเกศสรินทร์ ตรีเดช)

...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(ดร.ดาหวัน ทะสา)

...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....

ลงชื่อ.....

(นายบัณฑิต ฤทธิ์ศรี)

...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการ

.....

ลงชื่อ.....

(นายเทพโกศล มูลไธสง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เหตุการณ์เริ่มต้นขึ้นเมื่อเวลา 8.45 น. ตามเวลาท้องถิ่น เครื่องบินโดยสารโบอิง 767 ของสายการบินอเมริกันแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ 11 พุ่งเข้าชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ 1 (World Trade Center I) ในมหานครนิวยอร์ก ทำให้ตึกเกิดเสียหายอย่างรุนแรงแต่ต่อมาในเวลา 9.06 น. เครื่องบินโบอิง 767 ของสายการบินยูไนเต็ดแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ 177 ซึ่งบินจากเมืองบอสตันสู่นครลอสแอนเจลิสเช่นกัน ได้พุ่งเข้าชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ 2 (World Trade Center II) ที่สร้างคู่กับตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ 1 เกิดระเบิดสนั่นหวั่นไหวเวลา 9.40 น. ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมืองหลวงของสหรัฐอเมริกา เครื่องบินโบอิง 757 ของสายการบินอเมริกันแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ 77 ได้พุ่งเข้าชนอาคารเพนตากอน (Pentagon) กระทรวงกลาโหม ในวันต่อมาสหรัฐอเมริกาได้พุ่งเป้าไปที่โอซามา บิน ลาดิน (Osama bin Laden ค.ศ. 1957-) หัวหน้าขบวนการอัลเคดา (Al-Qaeda) และสรุปว่าเป็นผู้บงการในเหตุการณ์ดังกล่าว

ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ 2 กำลังระเบิดอย่างรุนแรง หลังจากเครื่องบินชนตึก

ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช กำลังตรวจสอบความเสียหายของอาคารเพนตากอน กระทรวงกลาโหม หลังถูกโจมตี

สาเหตุของเหตุการณ์

หลังจากเกิดเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 นักวิชาการส่วนใหญ่วิเคราะห์ว่า สาเหตุของเหตุการณ์มาจากระบบสังคมโลกโดยรวมที่สหรัฐอเมริกาเป็นชาติ อภิมหาอำนาจทุนนิยมอันดับหนึ่งตลอดระยะเวลาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การที่ขบวนการก่อการร้ายสามารถทำลายตึกเหล่านี้ได้ จึงเป็นการทำลายความ น่าเชื่อถือของสหรัฐอเมริกาในฐานะชาติอภิมหาอำนาจและเป็นศูนย์กลางระบบทุนนิยม โลก

ผลกระทบของเหตุการณ์

1. ผลกระทบต่อสหรัฐอเมริกา

1) สหรัฐอเมริกาสูญเสียชีวิตมนุษย์และทรัพย์สินจำนวนมาก จากการ ประเมินของสภาภาชาตสหรัฐอเมริกามียอดผู้เสียชีวิต 2,563 คน ความเสียหายมีมูลค่า ไม่ต่ำกว่า 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2) เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาที่เริ่มชะลอมาตั้งแต่ก่อนหน้าเกิดวิกฤตการณ์ก็ ประสบปัญหาหนักขึ้น

3) ขวัญกำลังใจของประชาชนชาวอเมริกันตกต่ำลง และเกิดแนวความคิด ชาตินิยมขึ้นมา เห็นได้จากประชาชนชาวอเมริกันต่างแสดงถึงความรักชาติของตนเองใน รูปแบบต่าง ๆ

4) ทำให้นโยบายการปกครองในประเทศของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เปลี่ยนไป โดยหันมาเน้นด้านความมั่นคงเป็นหลัก แทนสิทธิเสรีภาพในระบบอบ ประชาธิปไตย

5) รัฐบาลสหรัฐอเมริกานำเหตุการณ์นี้ไปใช้ในการสร้างความชอบธรรมใน การตอบโต้กลุ่มก่อการร้ายด้วยความรุนแรง เช่น การทำสงครามยึดครองอัฟกานิสถาน ในปลาย ค.ศ. 2001 หรือ การรุกรานและยึดครองอิรักในเวลาต่อมา

2. ผลกระทบที่มีต่อสังคมโลก ก่อให้เกิดสงครามและการก่อการร้ายมากขึ้น

หลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศสงครามกับกลุ่มก่อการ ร้าย

หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์สากล

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช : www.wpp.co.th สืบค้นวันที่ 7 พ.ย. 61

ใบงานที่ 1

กลุ่มที่

เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 พร้อมทั้งตอบคำถามโดยมีประเด็นที่ศึกษาดังนี้

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

จากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เฉลยใบงานที่ 1

กลุ่มที่

เรื่อง เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 พร้อมทั้งตอบคำถาม โดยมีประเด็นที่ศึกษาดังนี้

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

จากระบบสังคมโลกโดยรวมที่สหรัฐอเมริกาเป็นชาติอภิมหาอำนาจทุนนิยมอันดับหนึ่งตลอดระยะเวลาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การที่ขบวนการก่อการร้ายสามารถทำลายตึกเหล่านี้ได้ จึงเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของสหรัฐอเมริกาในฐานะชาติอภิมหาอำนาจและเป็นศูนย์กลางระบบทุนนิยมโลก

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เฉลยตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

จากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เฉลยตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

ก่อให้เกิดสงครามและการก่อการร้ายมากขึ้น
หลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001
สหรัฐอเมริกาได้ประกาศสงครามกับกลุ่มก่อการร้าย

แบบสังเกตพฤติกรรม

รายบุคคล

รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3

โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีความกระตือรือร้น ในการทำงาน				ทำงานเสร็จ ตรงตามเวลา				มีส่วนร่วมในการ นำเสนองาน				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีความกระตือรือร้น ในการทำงาน				ทำงานเสร็จ ตรงตามเวลา				มีส่วนร่วมในการ นำเสนองาน				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง

ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง

ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
10-12	ดีมาก
8-9	ดี
6-7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณภาพผลงานของนักเรียน / ชิ้นงาน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....กลุ่มที่.....

คำชี้แจง แบบประเมินสำหรับผู้สอนใช้ประเมินคุณภาพผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	คะแนนคุณภาพผลงาน					รวม
		5	4	3	2	1	
1	เนื้อหาครบถ้วน						
2	ใช้ภาษาที่เหมาะสม						
3	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ						
4	ขั้นตอนที่เข้าใจง่าย						
5	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์						

การประเมินชิ้นงาน /ภาระงาน

แบบประเมินการบันทึกความรู้

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	(3) ดีมาก 7 – 10 คะแนน	(2) ปานกลาง 5 - 6 คะแนน	(1) ควรปรับปรุง ต่ำกว่า 5 คะแนน
1. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	เข้าใจและสามารถอธิบาย รายละเอียดต่าง ๆ ได้ อย่างชัดเจน	เข้าใจและสามารถอธิบาย รายละเอียดต่าง ๆ ยังไม่ ชัดเจนเท่าที่ควร	เข้าใจและไม่สามารถ อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ได้ชัดเจน
2. การทำงาน	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ครบถ้วน 2. ยกตัวอย่างและอธิบาย รายละเอียดต่างๆอย่าง ชัดเจน	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ครบถ้วน 2. ยกตัวอย่างและอธิบาย รายละเอียดต่างๆ ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	1. ตอบคำถามไม่ถูกไม่ ครบถ้วน 2. ไม่มีการยกตัวอย่างและ อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม
3. คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงคุณลักษณะอัน พึงประสงค์อย่างชัดเจน	ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงคุณลักษณะอัน พึงประสงค์เพียงเล็กน้อย	ไม่ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในด้านนั้น
4. สมรรถนะสำคัญ	ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงสมรรถนะสำคัญ อย่างชัดเจน	ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงสมรรถนะสำคัญ เพียงเล็กน้อย	ไม่ปรากฏพฤติกรรมที่แสดง ให้เห็นถึงสมรรถนะสำคัญ ในด้านนั้น

เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ระดับ 3 หมายถึง ดีมาก
ระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง
ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส 32104 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 1 ชั่วโมง

โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคมอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนชื่อ - นามสกุล ชั้น, เลขที่, และรายละเอียดอื่น ๆ ลงในกระดาษคำตอบด้วย
ตัวบรรจง

1. ข้อสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบในข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน)

2. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆลงในกระดาษคำถาม

3. เมื่อทำข้อสอบเสร็จให้ส่งกระดาษคำตอบพร้อมกระดาษที่ครูคุมสอบ

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การขาดดุลภาพทางการเมืองระหว่างประเทศ มีความหมายอย่างไร ก. การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นมหาอำนาจเพียงประเทศเดียวไม่มีประเทศใดถ่วงดุลอำนาจได้ ข. การบริหารประเทศถูกแทรกแซงโดยมหาอำนาจ ค. ความขัดแย้งระหว่างประเทศขยายตัว ง. นโยบายแข็งกร้าวของสหรัฐอเมริกานำไปสู่สงคราม 2. การดำเนินนโยบายตามอุดมการณ์ของตนเอง คือนโยบายจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order) เป็นนโยบายของประเทศใด ก. ประเทศอิสราเอล ข. ประเทศอิรัก ค. ประเทศสหรัฐอเมริกา ง. ประเทศรัสเซีย 3. ผลกระทบการขาดดุลภาพทางการเมืองระหว่างประเทศส่งผลอย่างไรบ้าง ก. ผลกระทบด้านการเมือง ข. การบริหารประเทศถูกแทรกแซงโดยมหาอำนาจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศตกต่ำ	ค. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ง. ผลกระทบด้านสังคม 4. การก่อการร้าย มีความหมายว่าอย่างไร ก. การใช้ความรุนแรงหรือการทำลายล้างด้วยวิธีการรุนแรง ข. การใช้ระเบิดและอาวุธ ค. การจับตัวประกัน ง. การเดินประท้วง 5. ข้อใดเป็นสาเหตุของการขยายลัทธิก่อการร้ายในปัจจุบัน ก. ปัญหาความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ข. ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ค. ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา ง. ถูกทุกข้อ 6. ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและประชาคมโลกในปัจจุบัน (ยกเว้น) ข้อใด ก. ปัญหาความยากจน ข. ปัญหาสิ่งแวดล้อม ค. ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ง. ปัญหาภัยธรรมชาติ

7. ปัญหาด้านเศรษฐกิจเกิดจากสาเหตุใด ก. ประชากรเพิ่มขึ้น ข. ความยากจน ค. การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ง. ถูกทุกข้อ 8. น้ำเสียจากโรงงานฆ่าสัตว์ โรงงานน้ำตาล และโรงกลั่นสุรา จัดเป็นน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีผลต่อแหล่งน้ำอย่างไร ก. ทำให้ออกซิเจนในแหล่งน้ำลดลง ข. มีสารพิษปะปน ค. ทำลายทัศนียภาพแหล่งน้ำ ง. ทำให้รสและกลิ่นของน้ำเปลี่ยนไป 9. ข้อใดเป็นผลกระทบจากการขยายตัวของลัทธิก่อการร้าย ก. อังกฤษถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป ข. การหลบหนีของชาวโรฮีนจา ค. อิรักเข้ายึดครองคูเวต ง. สหรัฐอเมริกาส่งทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน 10. เพราะเหตุใดวัฒนธรรมของต่างชาติจึงเข้าไปมีอิทธิพลในสังคมของชาติอื่น ก. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ข. ความนิยมการแต่งกาย ค. ความนิยมในการบริโภคอาหาร ง. เพราะการพัฒนาสื่อ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน 11. ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบอย่างไร ก. การเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรม ข. มนุษย์ไม่มีที่อยู่อาศัย ค. ทรัพยากรเพื่อการดำรงชีวิตลดลงเกิดปัญหามลพิษ ง. การทำลายป่าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก	12. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสงครามอิรัก ก. หลังสงครามสหรัฐอเมริกาได้ฟื้นฟูบูรณะอิรัก ข. ขบวนการก่อการร้ายขยายบทบาทและรุนแรงทั่วโลก ค. สงครามอิรักชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งที่ทุกประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข ง. การใช้กำลังทหารของสหรัฐอเมริกาต่ออิรักสามารถแก้ไขปัญหาได้ 13. เหตุผลในข้อใดที่ทำให้ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการในเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ก. นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ที่ไม่เป็นมิตรต่อโลกอาหรับ ข. นโยบายของสหรัฐอเมริกาที่การปราบปรามขบวนการก่อการร้ายทั่วโลก ค. นโยบายของสหรัฐอเมริกาในการสกัดกั้นการพัฒนาและสะสมอาวุธนิวเคลียร์ ง. นโยบายของสหรัฐอเมริกาในการสนับสนุนอิสราเอลทำสงครามกับปาเลสไตน์ 14. จุดประสงค์ในการโจมตีอิรักและอัฟกานิสถานของสหรัฐอเมริกา คืออะไร ก. ทำลายศัตรูทางการเมือง ข. กวาดล้างกลุ่มก่อการร้าย ค. ควบคุมแหล่งน้ำมันในตะวันออกกลาง ง. รักษาสันติภาพให้เกิดขึ้นในตะวันออกกลาง 15. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสงครามอิรัก ก. หลังสงครามสหรัฐอเมริกาได้ฟื้นฟูบูรณะอิรัก ข. ขบวนการก่อการร้ายขยายบทบาทและรุนแรงทั่วโลก ค. สงครามอิรักชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งที่ทุกประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข ง. การใช้กำลังทหารของสหรัฐอเมริกาต่ออิรักสามารถแก้ไขปัญหาได้

16. ปัญหาการเกิดสงครามอิรักก่อให้เกิดผลกระทบเรื่องใดบ้าง ยกเว้น ข้อใด ก. การก่อการร้ายขยายตัวมากขึ้น ข. ผู้คนจำนวนมากเสียชีวิต ค. หลายประเทศไม่เห็นด้วยกับการทำสงครามของสหรัฐอเมริกา ง. ซัดดัมฮุสเซน ถูกจับกุม และถูกตัดสินประหารชีวิต 17. สภาวะโลกร้อน หมายถึงอะไร ก. ปรากฏการณ์เรือนกระจก ข. อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้น ค. การปล่อยก๊าซพิษสู่อากาศ ง. น้ำแข็งขั้วโลกเริ่มละลายลงสู่ทะเล 18. ข้อใดคือสาเหตุหลักของการเกิดภาวะโลกร้อน ก. โรงงานอุตสาหกรรม ข. รถยนต์ ค. บ้านเรือน ง. ชยะ 19. ข้อใดไม่ใช่ผลกระทบจากสภาวะโลกร้อน ก. ทะเลทรายตอนกลางวันอากาศเย็นขึ้น ข. ระดับน้ำทะเลทางขั้วโลกเหนือเพิ่มขึ้น ค. เกิดความแห้งแล้งในฤดูร้อนที่ยาวนาน ง. ทำให้เชื้อโรคเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว 20. ภัยธรรมชาติที่จะเกิดตามมากับสภาวะโลกร้อนที่เห็นได้ชัดที่สุดคืออะไร ก. ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ข. เกิดพายุบ่อยลง ค. คลื่นความร้อนบ่อยขึ้น ง. ปัญหาภัยแล้งกำลังจะหมดไปเพราะน้ำท่วม 21. ข้อใดคือวิธีแก้ไขปัญหาโลกร้อนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ก. ร่วมกันปลูกต้นไม้สร้างความร่มรื่น ข. ใช้ทรัพยากรต่างๆอย่างประหยัดและคุ้มค่า ค. การติดตั้งกระจกเพื่อสะท้อนแสงพระอาทิตย์กลับไป ง. เปิดเครื่องทำความเย็นเพื่อคลายความร้อนให้โลก	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

22. ข้อใด ไม่ใช่ ผลกระทบจากสภาวะโลกร้อน ก. ทำให้ทะเลทรายตอนกลางวันอากาศเย็นขึ้น ข. ทำให้ระดับน้ำทะเลทางขั้วโลกเหนือเพิ่มขึ้น ค. เกิดความแห้งแล้งในฤดูร้อนที่ยาวนาน ง. ทำให้เชื้อโรคเจริญเติบโต 23. ข้อใด ไม่ใช่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาวะโลกร้อน ก. Reuse ข. Recycle ค. Repair ง. Remove 24. ข้อใดเป็นการลดสภาวะโลกร้อนได้ดีที่สุด ก. แก้วเปิดพัดลมแทนเครื่องปรับอากาศ ข. นเรศปลูกต้นไม้รอบๆบ้าน ค. ธิตาใช้จักรยานแทนรถยนต์ ง. สุดาอาบน้ำเย็นแทนน้ำอุ่น 25. เพราะเหตุใดจึงเกิดการประชุมแก้ไขปัญหาสภาวะโลกร้อน ก. เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาคมโลก ข. เพื่อช่วยให้มนุษยชาติในอนาคตดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสันติสุข ค. การลดสภาวะเรือนกระจก ง. เพราะความแปรปรวนของอุณหภูมิโลกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างรวดเร็ว 26. เพราะเหตุใดเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศจึงกระทบไปถึงประเทศอื่นๆ หรือกระทบไปทั่วโลก ก. เพราะระบบเศรษฐกิจแบบเสรีทำให้เศรษฐกิจของทั่วโลกมีการเชื่อมโยงกัน ข. เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ค. เพราะมีการลงทุนสูง ง. เพราะสินเชื่อบริหาริมทรัพย์ด้อยคุณภาพ	27. ลักษณะสำคัญของสังคมยุคโลกาภิวัตน์คืออะไร ก. ความเร่งรีบในเมืองใหญ่ ข. ความหลากหลายทางชีวภาพ ค. ความรวดเร็วไร้พรมแดนของข้อมูลข่าวสาร ง. ความเอื้ออาทรในสังคม 28. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก. คอมพิวเตอร์เป็นกลไกสำคัญ ข. การไหลบ่าของข่าวสาร ค. สถาบันวิจัยและพัฒนา ง. ทุกข้อเป็นลักษณะสำคัญ 29. การปฏิวัติอุตสาหกรรมในเรื่องใดส่งผลให้เกิดโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ก. การสื่อสาร ข. การผลิตสินค้า ค. การคมนาคม ง. การบริโภคสินค้า 30. แนวโน้มของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์จะมีลักษณะดังต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด ก. ครอบครัวเดี่ยวมีมากขึ้น ข. คุณธรรมและจริยธรรมเสื่อม ค. ชายหญิงนิยมอยู่กันก่อนจะแต่งงาน ง. เชื่อในเรื่องโชคกลางและไสยศาสตร์ *****

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ก	16	ค
2	ค	17	ข
3	ข	18	ข
4	ก	19	ง
5	ง	20	ก
6	ข	21	ข
7	ง	22	ก
8	ก	23	ง
9	ง	24	ข
10	ง	25	ง
11	ค	26	ก
12	ง	27	ค
13	ก	28	ง
14	ก	29	ก
15	ง	30	ง

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้เองตามแนวคิดของ Ennis มี 3 องค์ประกอบดังนี้ 1. การนิยามปัญหา 2. การตัดสินใจเลือกความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล 3. การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล ของนักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis การประเมินให้คะแนนแบบรูปรีค

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามในแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการอ่านประเด็นคำถามเป็นเรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ แล้วพิจารณาตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์ที่ 1

ความยากจนเป็นปัญหาสำคัญของโลกเพราะเกี่ยวข้องกับประชากรโลกจำนวนมากส่วนใหญ่พบในทวีปแอฟริกา เอเชียและลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมและต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก จึงเป็นปัญหาที่ประชาคมโลกไม่อาจละเลยได้ เพราะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางส่งสมายาวนานในดินแดนต่างๆ ที่ขาดโอกาสในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะดินแดนที่เป็นอดีตอาณานิคมของชาติตะวันตก เป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารประเทศของรัฐบาลนั้นๆ เช่น ทวีปแอฟริกา พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตทะเลทรายและขาดแคลนน้ำไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้ ทำให้ผลิตไม่เพียงพอเลี้ยงประชากรที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ความยากจนก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ข้อมูลจาก : www.http://sesc.ocsc.go.th

1. จากสถานการณ์ข้างต้นปัญหาคืออะไร(การนิยามปัญหา)

แนวการตอบ : ปัญหาความยากจน

2. จากสถานการณ์ข้างต้นข้อมูลมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างไร (การตัดสินใจเลือกความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล)

แนวการตอบ : แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญของโลก ส่วนใหญ่พบในทวีปแอฟริกา เอเชียและลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมและต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ปัญหาความยากจนจึงเป็นปัญหาที่ประชาคมโลกไม่อาจละเลยได้

3. จากสถานการณ์ข้างต้น เราสามารถสรุปแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ใช้วิธีการใดดีที่สุด (การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล)

แนวการตอบ : ควรมีการจัดประชุมของผู้นำในแต่ละประเทศเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของประชากรทั้งทางด้านการศึกษาและสาธารณสุขให้ทั่วถึงในที่ห่างไกล เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารประเทศมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์ที่ 2

ผู้ทำลายความสมดุลในวงจรธรรมชาติ รวมทั้งระบบนิเวศวิทยาและความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งภายในประเทศและในท้องถิ่นมีแนวโน้มถูกทำลายเพิ่มมากขึ้นในขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมกลับเพิ่มมาแทนมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการประดิษฐ์และพัฒนาเทคโนโลยี มาใช้อำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติส่งผลกระทบต่อมนุษย์หลายประการเช่น ปัญหาการแปรปรวนของภูมิอากาศโลกการร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติภัยพิบัติมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

ข้อมูลจาก : <http://www.kasetporpeangclub.com>

4. จากสถานการณ์ข้างต้น ปัญหาคืออะไร(การนิยามปัญหา)

แนวการตอบ : ปัญหาสิ่งแวดล้อม

5. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ หรือไม่อย่างไร (การตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล)

แนวการตอบ : แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ และสิ่งต่างๆเหล่านี้ก็เป็นผลกระทบในการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และยังส่งผลต่อมนุษย์ เช่น ปัญหาสภาวะโลกร้อน

6. จากสถานการณ์ข้างต้น เราสามารถสรุปใจความสำคัญได้ว่าอย่างไร (การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล)

แนวการตอบ : ควรมีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรต่างๆอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อจะได้นำไปใช้ในระยะเวลาานาน

สถานการณ์ที่ 3

วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด เนื่องจากปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ในสังคมเป็นประจำประกอบกับมีความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม จะเห็นว่าวัฒนธรรมกับสังคมต้องไปด้วยกันเสมอ มีผลเกี่ยวเนื่องกันโดยเฉพาะในระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมด้วย เช่นการรับเอาแบบอย่างความเป็นอยู่ในเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

ข้อมูลจาก [http : //www.jitiwat.1234.blogspot.com](http://www.jitiwat.1234.blogspot.com)

7. จากสถานการณ์ข้างต้น ปัญหาคืออะไร(การนิยามปัญหา)

แนวการตอบ :ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

8. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ หรือไม่อย่างไร (การตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล)

แนวการตอบ :แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุดแต่การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้า นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาเกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของคนในสังคม การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งนำมาเปลี่ยนแปลง

9. จากการอ่านสถานการณ์ข้างต้น นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้อย่างไร (การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล)

แนวการตอบ :ควรเริ่มจากการสร้างค่านิยมการให้เกียรติกันและกันในครอบครัว หันหน้าปรึกษากันทั้งทางด้านการเงิน การเรียน การดำเนินชีวิต และทางด้านจิตใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ครอบครัวมีความสุขเอื้ออาทร ลดความรุนแรงอย่างยั่งยืนได้ และต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรช่วยเหลือต่างๆ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์ที่ 4

ในปี 2561 นี้ ต้องถือว่าเป็นปีที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมากเป็นพิเศษอีกปีหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นปรากฏการณ์แผ่นดินไหว และน้ำท่วมซ้ำซากที่ญี่ปุ่น แผ่นดินไหวที่เกาะบาห์ลีของอินโดนีเซีย พายุหลายลูกถล่มสหรัฐอเมริกา ภัยพิบัติจากไฟป่า และได้ฝุ่นหลายลูกที่ถล่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศไทย ได้ฝุ่นที่รุนแรงสุดมีชื่อเป็นภาษาไทยคือ “มั่งคุด” นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิอากาศ อธิบายว่าภัยทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในหลายทวีปทั่วโลก มีสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งจากภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของโลกปัจจุบัน

ข้อมูลจาก : www.thairath.co.th ไทยรัฐ ฉบับพิมพ์ 20 ก.ย. 2561 เวลา 05.00 น.

10. จากสถานการณ์ข้างต้นปัญหาคืออะไร(การนิยามปัญหา)

แนวการตอบ : ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

11. จากสถานการณ์ข้างต้น มีความน่าเชื่อถือ หรือไม่อย่างไร (การตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล)

แนวการตอบ : แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2561 ซึ่งได้แก่ พายุได้ฝุ่นที่ถล่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศไทย ได้ฝุ่นที่รุนแรงสุดมีชื่อเป็นภาษาไทยคือ “มั่งคุด”

12. จากการอ่านสถานการณ์ข้างต้น นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้อย่างไร (การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล)

แนวการตอบ : การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน และมีสาเหตุมาจากภาวะโลกร้อน จึงส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติขึ้น

สถานการณ์ที่ 5

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลก และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น นับจากนี้ต่อไปโลกกำลังก้าวเข้าสู่ระยะแห่งการเปลี่ยนยุคเปลี่ยนสมัย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนผ่านที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของประวัติศาสตร์โลกในยุคโลกาภิวัตน์

ข้อมูลจาก : <http://www.baanjomyut.com>

13. จากสถานการณ์ข้างต้น ปัญหาคืออะไร(การนิยามปัญหา)

แนวการตอบ :ปัญหายุคโลกาภิวัตน์

14. จากสถานการณ์ข้างต้น มีความน่าเชื่อถือ หรือไม่อย่างไร (การตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล)

แนวการตอบ :แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากสังคมยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลก มีผลทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น

15. จากการอ่านสถานการณ์ข้างต้น สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหอย่างไร (การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล)

แนวการตอบ :เราต้องตระหนักและร่วมมือกันหาทางแก้ไขเพื่อหาหนทางออกให้กับสังคมไทย วิธีการแก้ไขปัญหาคงต้องพร้อม ๆ กันไปทุกด้าน เช่น ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินการบันทึกความรู้

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนเป็น

รายบุคคล (Rubrics) วิชา ประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (5)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การนิยามปัญหา	สามารถบอกปัญหาได้อย่างถูกต้องชัดเจน	สามารถบอกปัญหาได้	สามารถบอกปัญหาได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	ไม่สามารถบอกปัญหาได้ชัดเจน
2. การตัดสินข้อมูล ความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูล	อธิบายเหตุผลการตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้อย่างถูกต้องชัดเจน	อธิบายเหตุผลการตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้	อธิบายเหตุผลการตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	อธิบายเหตุผลการตัดสินข้อมูลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้ไม่ถูกต้อง
3. การอ้างอิงในการ แก้ปัญหาและการสรุป อย่างสมเหตุสมผล	สามารถอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผลได้อย่างถูกต้องชัดเจน	สามารถอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผลได้	สามารถอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผลเพียงเล็กน้อย	ไม่ปรากฏสามารถอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

80%	ดีเยี่ยม
70% - 79%	ดี
60% - 69%	พอใช้
ตั้งแต่ 59%	ปรับปรุง

แบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Ennis

รายการประเมิน นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าช่องข้อความที่ท่านคิดว่าเหมาะสมตรงกับความเป็นจริง ตามระดับความพึงพอใจดังนี้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	เนื้อหาที่เรียน มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ						
2.	ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหา มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์เหมาะสมกับผู้เรียน						
3.	ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหา มีความทันสมัยเหมาะสมกับ ผู้เรียน						
4.	ข้าพเจ้าเห็นว่าเอกสารประกอบการสอนมีความ เหมาะสมกับหัวข้อในการจัดกิจกรรม						
5.	ข้าพเจ้าชอบที่เนื้อหา มีสาระและเป็นประโยชน์ต่อ ผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ใน ชีวิตประจำวัน						
6.	ข้าพเจ้าชอบที่การกำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยทักษะพิสัยและจิตพิสัย ได้ อย่างเหมาะสม						
7.	ข้าพเจ้าชอบขั้นตอนของกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้						
8.	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้มีความครอบคลุม การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะกระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม						
9.	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนาน และ เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญใช้วิธีการสอนหลายวิธี เช่น การทำงานกลุ่ม						

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10.	ข้าพเจ้าชอบที่สามารถจัดกิจกรรมให้เกิดทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างเหมาะสม						
11.	ข้าพเจ้าชอบที่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม						
12.	ข้าพเจ้าชอบที่แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนเหมาะสม						
13.	ข้าพเจ้าชอบที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้และความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน						
14.	ข้าพเจ้าชอบตรงลักษณะ ขนาดและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสมชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย						
15.	ข้าพเจ้าชอบสื่อการสอนน่าสนใจและดึงดูดต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม						
16.	ข้าพเจ้าชอบเทคนิคในการใช้สื่อมีความหลากหลาย เป็นที่พอใจแก่ผู้เรียน						
17.	ข้าพเจ้าชอบการจัดวางองค์ประกอบของสื่อได้อย่างเหมาะสม						
18.	ข้าพเจ้าชอบการดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับเวลา						
19.	ข้าพเจ้าชอบการใช้วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม						
20.	ข้าพเจ้าชอบมีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา						

ความคิดเห็นอื่น

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	ชื่อหน่วยและชื่อแผนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
4	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันกับหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
5	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบและรายละเอียดครบถ้วนครอบคลุม	4.40	0.55	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ การคิดแบบหมวกหกใบครบทุกขั้นตอน	4.40	0.55	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีการส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ	4.80	0.45	มากที่สุด
8	แหล่งเรียนรู้/ สื่อ มีครบทุกกิจกรรมตามความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
9	มีการประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.68	0.50	มากที่สุด
10	มีการกำหนดเวลาได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.80	0.45	มากที่สุด
	โดยรวม	4.68	0.12	มากที่สุด

ตารางที่ ข2

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ ข.3

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษ
 ที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ ข.4

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ ข.5

คุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของ
แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมฯ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis
เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.73	ใช้ได้	0.29	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.62	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.49	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.68	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.70	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.68	ใช้ได้	0.34	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.56	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.76	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.68	ใช้ได้	0.34	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.78	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.78	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.62	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.59	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.54	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.51	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.49	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.76	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.73	ใช้ได้	0.29	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.57	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.54	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.57	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.68	ใช้ได้	0.34	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.73	ใช้ได้	0.29	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.62	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.70	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.68	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.73	ใช้ได้	0.29	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิด Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

เลขที่	หลังเรียน		ผ่านเกณฑ์
	คะแนน (30)	ร้อยละ	ร้อยละ 80
1	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
2	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
3	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
4	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
5	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
6	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
7	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
8	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
9	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
10	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
11	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
12	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
13	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
14	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
15	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
16	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
17	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
18	21	70.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
19	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
20	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
21	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
22	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
23	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
24	24	80.00	ผ่านเกณฑ์

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

เลขที่	หลังเรียน		ผ่านเกณฑ์
	คะแนน (30)	ร้อยละ	ร้อยละ 80
25	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
26	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
27	23	76.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
28	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
29	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
30	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
\bar{x}	25.83	86.10	ผ่านเกณฑ์
S.D.	1.66		

ตารางที่ ค.2

ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Ennis Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ที่	คะแนนรายด้าน				คะแนนรวม (15 คะแนน)		การแปลผล		
	การนิยามปัญหา (5)		การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาและสรุปอย่างสมเหตุสมผล (5)		คะแนน	ร้อยละ			
	\bar{x}	ร้อยละ	\bar{x}	ร้อยละ	\bar{x}	ร้อยละ			
1	4	80.00	4	80.00	4	80.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
2	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
3	5	100	5	100	4	80.00	14	93.33	ดีเยี่ยม
4	4	80.00	3	60.00	3	60.00	10	66.67	พอใช้
5	4	80.00	4	80.00	3	60.00	11	73.33	ดี
6	5	100	5	100	4	80.00	14	93.33	ดีเยี่ยม
7	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
8	4	80.00	3	60.00	3	60.00	10	66.67	พอใช้
9	5	100	5	100	4	80.00	14	93.33	ดีเยี่ยม
10	4	80.00	3	60.00	3	60.00	10	66.67	พอใช้
11	5	100	5	100	4	80.00	14	93.33	ดีเยี่ยม
12	4	80.00	5	100	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ที่	คะแนนรายด้าน						คะแนนรวม (15 คะแนน)		การแปลผล
	การนิยามปัญหา (5)		การตัดสินใจข้อมูล ความน่าเชื่อถือ (5)		การอ้างอิงในการแก้ไข ปัญหาและสรุปอย่าง สมเหตุสมผล (5)		คะแนน	ร้อยละ	
	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ			
13	4	80.00	4	80.00	5	100	13	86.67	ดีเยี่ยม
14	5	100	4	80.00	5	100	14	93.33	ดีเยี่ยม
15	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
16	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
17	4	80.00	4	80.00	4	80.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
18	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
19	5	100	5	100	3	60.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
20	5	100	4	80.00	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
21	5	100	4	80.00	5	100	14	93.33	ดีเยี่ยม
22	4	80.00	5	100	3	60.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
23	4	80.00	4	80.00	4	80.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
24	5	100	4	80.00	3	60.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
25	4	80.00	4	80.00	4	80.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
26	5	100	4	80.00	3	60.00	12	80.00	ดีเยี่ยม
27	5	100	4	80.00	5	100	14	93.33	ดีเยี่ยม
28	4	80.00	4	80.00	5	100	13	86.67	ดีเยี่ยม
29	4	80.00	5	100	4	80.00	13	86.67	ดีเยี่ยม
30	5	100	5	100	4	80.00	14	93.33	ดีเยี่ยม
รวม	137	2,740.00	126	2,440.00	117	2,340.00	380	2,540.00	
\bar{X}	4.57	91.33	4.2	81.33	3.9	78.00	12.67	84.67	ดีเยี่ยม
S.D.	0.50	9.91	0.62	12	0.66	13.01	1.19	7.91	

ตารางที่ ค.3

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของ Ennis เรื่อง สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	ชื่อหน่วยและชื่อแผนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
4	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันกับหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
5	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบและรายละเอียดครบถ้วนครอบคลุม	4.40	0.55	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้การคิดแบบหวมวกหกใบครบทุกขั้นตอน	4.40	0.55	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.80	0.45	มากที่สุด
8	แหล่งเรียนรู้/ สื่อ มีครบทุกกิจกรรมตามความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
9	มีการประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.68	0.50	มากที่สุด
10	มีการกำหนดเวลาได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.80	0.45	มากที่สุด
	โดยรวม	4.68	0.12	มากที่สุด

→ T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
คะแนนหลังเรียน	30	25.83	1.663	.304

One-Sample Test

	Test Value = 24					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
คะแนนหลังเรียน	6.040	29	.000	1.83	1.21	2.45

→ T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	30	41.63	2.977	.543

One-Sample Test

	Test Value = 36					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	10.365	29	.000	5.63	4.52	6.74

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
 ที่ ศศ.ว.๐๕๐๔/๒๕๖๑ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑
 เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกันต์ จันทรา

ด้วยนางสาวภาเพ็ญ พานเมือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๗๐๑๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ "การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและความสามารถด้านการคิดอย่างวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ ทราบดีอยู่แล้ว

ทางสาขาวิชาสังคมศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์

ที่ คศ.ว.๐๕๐๔/๒๕๖๑

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์นันทชา อุ่งเงิน

ด้วยนางสาวนภาเพ็ญ พานเมือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๗๐๑๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ "การศึกษามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและความสามารถด้านการคิดอย่างวิจาร์ณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

ทางสาขาวิชาสังคมศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทร์พุ่ม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว.๗๕๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางเกศรินทร์ ตรีเดช

ด้วยนางสาวนภาเพ็ญ พานเมือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๗๐๑๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและความสามารถด้านการคิดอย่างวิจรรณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์

ที่ คศ.ว.๐๕๐๔/๒๕๖๑

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรุณ ชูยกระเดื่อง

ด้วยนางสาวนภาเพ็ญ พานเมือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๗๐๑๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและความสามารถด้านการคิดอย่างวิจรรณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

ทางสาขาวิชาสังคมศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรชัย จันทร์พุ่ม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๖/ว.๗๕๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นาง จุฑารักษ์ สมภูมิ

ด้วยนางสาวนภาเพ็ญ พานเมือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๗๐๑๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ "การศึกษามลลัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและความสามารถด้านการคิดอย่างวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Ennis" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์หอม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๖๗๖๒๒๔

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางสาวนภาพิณ พานเมือง
วัน เดือน ปี เกิด 13 สิงหาคม 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน 63 หมู่ 21 บ้านพงษ์พัฒนธานี ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม 44140 โทร 063-0327965

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2558 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาชีววิทยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2562 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY